

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΤΟΥ Κ.Φ.Ε. ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ 2013-2014**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επιβλέπων : ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΓΓΙΤΣΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Εισηγητής: ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜ:2009058

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

«2015»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία γίνεται μια προσπάθεια να παρουσιαστούν τα βασικά σημεία που περιλαμβάνει το άρθρο 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ)¹ δηλαδή τον υπολογισμό και την καταβολή φόρου εισοδήματος με βάση την φορολογική κλίμακα και τις δαπάνες που καλείται ο φορολογούμενος να καταγράψει στη φορολογική του δήλωση, μία σύγκριση των ετών 2013 και 2014 ως προς τη φορολογία του εισοδήματος των Φυσικών Προσώπων παραθέτοντας τις επιβαρύνσεις και τις ελαφρύνσεις που προκύπτουν από τις μεταρρυθμίσεις για τους φορολογούμενους, καθώς επίσης και εκτενή αναφορά στα τεκμήρια διαβίωσης που πλέον επιτελούν καθοριστικό ρόλο στον τρόπο φορολόγησης των Ελλήνων πολιτών.

¹. Το άρθρο 9 του Κ.Φ.Ε. τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4110/2013 και εφαρμόζεται για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά περίπτωση, από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά, σύμφωνα με την παράγραφο 1.α΄ του άρθρου 28 του ίδιου νόμου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Αλέξανδρο Λυγγίτσο, καθηγητή εφαρμογών στο τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Πελοποννήσου, για την ευγενική και πολύτιμη βοήθεια που μου προσέφερε, αλλά και τον χρόνο που μου αφιέρωσε ώστε να κατανοήσω σημαντικά θέματα πάνω στο αντικείμενο του πονήματος μου, δίνοντάς μου τις κατάλληλες χρήσιμες πληροφορίες και τις σωστές κατευθύνσεις για την υλοποίηση της πτυχιακής μου εργασίας μου.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος τον κ. Γιαννακέα Νικόλαο, επιστημονικό συνεργάτη και πρώην καθηγητή μου του τμήματος ΧΡΗΜΕ νυν ΛΟΧΡΗ, για το πλούσιο ακαδημαϊκό έργο και την αμέριστη βοήθεια που μου έδωσε ώστε να τελειώσω επιτυχώς τις σπουδές μου στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πελοποννήσου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	7
Φόρος εισοδήματος	7
1.1 Εισαγωγή	7
1.2 Ιστορική ανάδρομη Οικονομική κρίση	7 8
Το νέο φορολογικό νομοσχέδιο	11
1.3 Έννοια των φορών	12
1.4 Σκοποί της φορολογίας	13
1.5 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι	14
1.6 Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος	15
1.7 Υπολογισμός φόρου εισοδήματος	15
1.8 Πηγές εισοδήματος	17
2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	19
Φορολογία εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις	19
2.1 Εισαγωγή	19
2.2 Υπολογισμός και καταβολή φόρου	20
2.3 Μείωση φορών μισθωτών και συνταξιούχων	22
2.4 Μείωση φόρου ειδικών περιπτώσεων	23
2.5 Ειδική διάταξη κάτοικων εξωτερικού	23
2.6 Αφορολόγητο παιδιών	24
2.7 Συλλογή αποδείξεων	24
2.8 Εξαιρέσεις δαπανών	26
2.9 Παρακράτηση φόρου	26
2.10 Ειδική εισφορά αλληλεγγύης	29
2.11 Αυτοτελής φορολόγηση	30
2.12 Δωρεές χορηγίες	23
2.13 Διατροφή μεταξύ συζύγων	23
2.14 Φορολογία πληρωμάτων εμπορικού ναυτικού	33
2.15 Φορολογία κάτοικων εξωτερικού	33
2.16 Δαπάνες που εκπίπτουν ολικά από φόρο	34
2.17 Τρόπους και χρόνος καταβολής του φόρου	35
2.18 Σύγκριση δαπανών 2013 και 2014	36
3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	37
Ενάλλακτος τρόπος υπολογισμού της ελαχίστης φορολογίας	37
I Εισόδημα από μισθωτή εργασιακή συντάξεως	37
II Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα	37
III Εισόδημα από αγροτική επιχείρηση	37
4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	38
Αντικειμενικές δαπάνες τεκμηρίων	38
4.1 Εισαγωγή	38
4.2 Κύριες κατηγορίες τεκμηρίων	39
4.3 Ανάλυση κύριων κατηγοριών	39
4.3α Τεκμήρια δαπανών διαβίωση	39
ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	40
α) ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικημένων η μισθοδοτούμενων η δωρεάν παραχωρουμένων κύριας κατοικίας	40
β) Τεκμήριο σε βοηθητικούς χώρους	41
Γ) Προσαύξηση τεκμηρίων ανάλογα με την περιοχή(τιμή ζώνης)	44

Δ)	Τεκμήριο μονοκατοικιών	44
Ε)	Τεκμήριο σε δωρεάν παραχώρηση	44
Στ)	Τεκμήριο σε συνιδιοκτησία	44
II .	ΕΝΝΙΑΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ	
	ΔΑΠΑΝΗ,ΙΔΙΟΚΑΤΟΙΚΟΥΜΕΝΗ,ΗΜΙΣΘΩΔΩΤΟΥΜΕΝΩΝ	
	ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	45
A)	Τεκμήριο σε δευτερεύουσα κατοικία	45
B)	Τεκμήριο σε εξοχική κατοικία	45
Γ)	Τεκμήριο σε εξοχική κατοικία εξωτερικού	46
Δ)	Τεκμήριο σε αυθαίρετη κατοικία	46
Ε)	Τεκμήριο σε κάτοικων εξωτερικού	46
ΣΤ)	Τεκμήριο σε κατοικία σπουδαστών	46
Ζ)	Τεκμήριο σε ενοικίασης ακίνητου	47
Η)	Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων(πόθεν έσχες)	47
Θ)	Αμφισβήτηση τεκμηρίων	47
III	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ	
	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	48
I.	ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	48
II.	ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	49
1)	Κυβισμός	49
2).	Παλαιότητα οχήματος	51
3).	Μείωση δαπανών για αυτοκίνητα ΙΧ -εξαιρέσεις	52
4).	Αντίκες αναπηρικά	52
5).	Αγροτικά ειδικά οχήματα μοτοσυκλέτες	52
6).	Ακινήσια αυτοκινήτων	53
7).	Αυτοκίνητα που είχαν μείωση και ώρα δεν έχουν	53
8).	Τεκμήρια συγκυριότητας	53
9)	Ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης	54
10).	Οικιακοί βοηθοί δάσκαλοι οδηγοί και λοιπό προσωπικό	55
11)	Τεκμήρια για συνταξιούχους	55
12).	Τεκμήρια σχολής οδηγών	55
13)	Τεκμήρια ενοικιαζομένων αυτοκινήτων	56
14)	Τεκμήρια μεικτής χρήση η τύπου jeep	57
15).	Τεκμήρια πολυτελών αυτοκινήτων	56
III.	ΣΚΑΦΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	56
1)	Μηχανοκίνητα σκάφη ανοιχτού τύπου ταχύπλοα και μη	57
2)	Ιστιοφόρα η μηχανοκίνητα μεικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης	58
3)	Μείωσης δαπανών για σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης	58
4)	Παλαιότητα σκαφών	60
5)	Τεκμήριο ιστιοπλοϊκών σκαφών	60
6)	Πλωτά από ξύλο παραδοσιακά σκάφη	61
7)	Ακινήσια σκάφους αναψυχής	61
8)	Μόνιμο πλήρωμα	62
IV	ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ -ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ -ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ	62
1)	Ανεμόπτερα	62
2)	Αεροσκάφη με κινητήρα κοινό και ελικόπτερα	63
3)	Αεροσκάφη αεροπροωθούμενα jet	63
4)	Υπερπλήρες πτητικές αθλητικές μηχανές (ΥΠΑΜ)	63
5)	Φόρος πολυτελούς διαβίωσης	63
V `	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	64

1.	Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη	65
2.	Αμφισβήτηση τεκμηρίων	66
3.	Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων	66
4.	Αγορά η χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων η τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων	67
5.	Αγορά η χρονομεριστική η χρηματοδοτική μίσθωση ακίνητων	67
6.	Χορήγηση δάνειων	68
7.	Δωρεές γονικές παροχές χορηγίες χρηματικών ποσών	68
8.	Απόσβεση δάνειων η πιστώσεων	68
9.	Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών	68
10.	Αντιμετώπιση τεκμηρίων πόθεν έσχες Εισόδημα	69 70
12.	Πώληση περιουσιακού στοιχείου	71
13.	Δάνειο	71
14.	Συνάλλαγμα	72
15.	Δωρεές γονικές παροχές	73
16.	Λαχεία	73
17.	Ποσά αφορολόγητα η φορολογημένα με ειδικό τρόπο	73
18.	Μη ανάλωση κεφαλαίου	73
19.	Περίπτωση μη κάλυψη τεκμηρίου	73
20.	Γενικό παράδειγμα	74
21.	Συμπεράσματα	77
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	78
	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ	78
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	79

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

1.1. Εισαγωγή

Φαίνεται πως η φορολογία να ξεκίνησε από την αρχαιότητα ως υποχρέωση των ανθρώπων να καταβάλλουν αντικείμενα ή προϊόντα αξίας στους εκάστοτε άρχοντες ή σε κράτη. Στην αρχαιότητα η φορολογία και το μεσαίωνα, ίσως συνδέθηκε με τη στρατιωτική κατάσταση ή πολιτική κτήση όπως υποδηλώνει η χαρακτηριστική φράση «Φόρος Υποτελείας». Σχεδόν ταυτόχρονα με τη φορολογία αναπτύχτηκε το φαινόμενο της φοροδιαφυγής, έτσι δημιουργήθηκαν ειδικές οργανώσεις συλλογής φόρων για την εξασφάλιση της εισπραξής αυτών και τον ακριβή υπολογισμό τους.

Οι υποχρεωτικές εισφορές αρχικά ήταν ένα μέρος της σοδειάς και αργότερα αντικαταστάθηκαν με τα χρήματα. Ο υπολογισμός της υποχρεωτικής καταβολής γινόταν με βάση την έκταση των κτημάτων του φορολογούμενου μέχρι και μετά τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, σε πολλά κράτη. Η φορολογία δεν ήταν πάντα η μοναδική πηγή εσόδων ενός κράτους, υπήρχαν και περιπτώσεις όπου το κράτος έλεγχε κάποια μονοπώλια ως μοναδική ή συμπληρωματική πηγή εσόδων, όπως συνέβαινε στην Ελλάδα επί Όθωνα όπου και το κράτος είχε υπό έλεγχο του τα ορυχεία της Χαλκιδικής.

Σήμερα η φορολογία αποτελεί μια σημαντική δραστηριότητα των δημόσιων φορέων σε όλες τις χώρες και κράτη του κόσμου, αφού εξασφαλίζει συνήθως περισσότερο από το 90% των εσόδων τους.

1.2 Ιστορική αναδρομή

Η φορολογία υπάρχει από αρχαιοτάτων χρόνων με διαφορετικές μορφές και στόχους ανάλογα με την εποχή και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν σε κάθε πολιτεία – κράτος. Η αλλαγή του τρόπου καταβολής του φόρου (από προϊόντα σε χρήματα) έγινε μετά την πρώτη «κοπή» νομισμάτων και δεν έγινε αμέσως αλλά σταδιακά. Σε γενικές γραμμές, όμως, αυτό που έμενε πάντα σταθερό ήταν η υποχρέωση των ανθρώπων να καταβάλλουν χρήματα ή προϊόντα – αντικείμενα στους άρχοντες ή στο κράτος.

Έτσι, στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχε η υποχρέωση εισφοράς προς το κράτος ενός μέρους της ετήσιας σοδειάς. Γενικά, στις περισσότερες κοινωνίες της αρχαιότητας (αρχαία Αθήνα, Σπάρτη, Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία) το ποσό του φόρου ήταν ανάλογο με τις εκτάσεις γης που κατείχε ο κάθε πολίτης. Η ανάγκη καθορισμού του αναλογούντος φόρου καθώς και είσπραξής του οδήγησε στη δημιουργία ειδικών οικονομικών υπηρεσιών. Αυτές οι υπηρεσίες μπορούσαν να επιβάλλουν και ποινές στις περιπτώσεις που υπήρχε προσπάθεια αποφυγής καταβολής του φόρου (φοροδιαφυγή). Άλλωστε, η φοροδιαφυγή αναπτύχθηκε ταυτόχρονα με την φορολόγηση.

Σε πολλές περιπτώσεις η καταβολή του φόρου γινόταν στις επιμέρους κοινότητες ή πόλεις ή ακόμη κι επαρχίες (σατραπείες στην περσική αυτοκρατορία, φέουδα στην μεσαιωνική Ευρώπη) στις οποίες ο τοπικός άρχοντας - διοικητής καθόριζε το ποσοστό φορολόγησης των πολιτών της περιοχής του. Συνήθως, αυτό το ποσοστό ήταν πολύ υψηλό ώστε και να είναι συνεπής ως προς τις υποχρεώσεις του απέναντι στην κεντρική εξουσία και να μπορεί ν' αποκομίζει τεράστια οικονομικά ποσά προς ίδιον όφελος. Μερικές φορές φόρο δεν πλήρωναν μόνο πολίτες αλλά και ολόκληρα κράτη.

Σε αυτές τις περιπτώσεις (συνήθως έπειτα από πολεμικές επιχειρήσεις ή προς αποφυγή αυτών) ένα κράτος αναγκαζόταν να πληρώνει ένα ποσό ετησίως σ' ένα άλλο κράτος έπειτα από συμφωνία (συνθήκη) που είχε υπογραφεί μεταξύ τους. Όταν ένα κράτος, πέραν του φόρου, αναγκαζόταν να παραχωρήσει εδάφη και μέρος της κυριαρχίας του σ' ένα άλλο κυρίαρχο κράτος, τότε κατέβαλε το γνωστό φόρο υποτέλειας.

Άλλοι τρόπος αύξησης των δημοσίων εσόδων ήταν η εκμετάλλευση πλουτοπαραγωγικών πηγών (ορυχείων, δασών, αλυκών κτλ.) με τη μορφή κρατικού μονοπωλίου ή η επιβολή εισφορών για εμπορικές συναλλαγές που γίνονταν μέσα στα σύνορα του καθώς και η επιβολή δασμών σε εισαγόμενα προϊόντα.

Η οικονομική κρίση

Οικονομική κρίση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο μια οικονομία χαρακτηρίζεται από μια διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας. Μία

μείωση δηλαδή σε όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας, όπως η απασχόληση, το εθνικό προϊόν, οι τιμές, οι επενδύσεις κ.λπ.. Η μείωση σε αυτά τα μεγέθη οδηγεί την οικονομία μιας χώρας στην ύφεση.

Η οικονομική κρίση που έπληξε το σύνολο, σχεδόν, των χωρών του δυτικού κόσμου έχει τις ρίζες του στα προβλήματα που δημιούργησαν στα μεγάλα τραπεζικά ιδρύματα των Η.Π.Α. η αδυναμία αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων που είχαν πάρει οι αμερικανοί πολίτες εξαιτίας της απότομης πτώσης των τιμών των ακινήτων. Για να γίνει πιο κατανοητό πρέπει να πούμε πως το μεγαλύτερο μέρος της ανάπτυξης στις Η.Π.Α. βασίστηκε στις οικοδομικές δραστηριότητες. Η αύξηση ζήτησης κατοικιών οδήγησε και τις κατασκευές σπιτιών αλλά ταυτόχρονα και τις τιμές τους στα ύψη. Οι τράπεζες έδιναν εύκολα δάνεια για την χρηματοδότηση της αγοράς του σπιτιού με την προϋπόθεση ότι σε περίπτωση αδυναμίας αποπληρωμής, θα κρατούσαν εκείνες τα σπίτια. δημιουργήθηκε με αυτόν τον τρόπο μία «φούσκα» στις τιμές των ακινήτων με αποτέλεσμα κάποια στιγμή οι τιμές να παγώσουν και να πέσουν απότομα.

Έτσι, κάποιος που είχε πάρει δάνειο 500.000\$ για ακίνητο αυτής της αξίας, έπρεπε να το αποπληρώσει άσχετα αν το ακίνητο πλέον κόστιζε μόλις 200.000\$. Βλέποντας ότι δεν μπορεί ή δεν τον συμφέρει να το αποπληρώσει, σταματούσε να πληρώνει τη δόση του δανείου του. Οι τράπεζες βρέθηκαν με μεγάλο αριθμό ακινήτων στα χέρια τους αλλά με αδυναμία πώλησης τους και κατά συνέπεια αδυναμία ενίσχυσης της ρευστότητάς τους. Οι Η.Π.Α., για να μην καταρρεύσει το τραπεζικό τους σύστημα, αναγκάστηκαν να το χρηματοδοτήσουν με τεράστια ποσά το οποία προστέθηκαν στο δημόσιο χρέος. Αλλά, έτσι αυξήθηκαν τα επιτόκια δανεισμού, μειώθηκε η ρευστότητα στην αγορά και ταυτόχρονα και η οικονομική δραστηριότητα.

Μιας και οι Η.Π.Α. αποτελούν τη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη, η δημοσιονομική κρίση πέρασε ταχύτατα στις αναπτυγμένες χώρες, έπληξε και τα δικά τους τραπεζικά συστήματα (σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες υπήρξε λίγο – πολύ μία τέτοια υπερδιόγκωση των τιμών των ακινήτων). Αυτό είχε ως συνέπεια το πάγωμα χορήγησης δανείων (προς πολίτες κι επιχειρήσεις), τη μείωση της απασχόλησης και τελικά την ύφεση. Στην προσπάθεια αντιμετώπισης της κρίσης, όλα τα κράτη πήραν μέτρα. Παρόλο που τα μέτρα διέφεραν είχαν ως στόχο τους την αναθέρμανση της οικονομίας, την προσέλκυση επενδύσεων και τη διατήρηση της απασχόλησης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πήρε μέτρα από τον Δεκέμβριο του 2008. Κύριος στόχος ήταν η αναθέρμανση των οικονομιών των κρατών – μελών μέσω της παροχής ρευστότητας στην αγορά για την στήριξη των επιχειρήσεων και της απασχόλησης. Τα μέτρα αυτά, όμως, ερχόταν σε πλήρη συμμόρφωση με το Σύμφωνο Σταθερότητας που προέβλεπε την συγκράτηση των ελλειμμάτων (δημοσιονομική πειθαρχία) και τη νομισματική σταθερότητα.

Η Ελλάδα αποδείχτηκε ιδιαίτερα ευάλωτη στην κρίση. Σ' αυτό έπαιξε σημαντικό ρόλο η ίδια η δομή της οικονομίας της. Η Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλες χώρες δε διαθέτει ισχυρή παραγωγική βάση και βαριά βιομηχανία και στήριξε την ανάπτυξή της σε τομείς όπως η ναυτιλία, ο τουρισμός και η οικοδομική δραστηριότητα, τομείς που πλήττονται πρώτοι σε περίοδο κρίσης. Επίσης, οι τράπεζες της, οι οποίες αναπτύχθηκαν εντυπωσιακά γρήγορα κι εξαπλώθηκαν στην ΝΑ Ευρώπη και τα Βαλκάνια, βρέθηκαν εκτεθειμένες στα δάνεια που είχαν χορηγήσει στις περιοχές αυτές (και στην Ελλάδα φυσικά). Επιπροσθέτως, η χώρα είχε ν' αντιμετωπίσει εκτός από την διόγκωση των τιμών των ακινήτων, το υψηλό ποσό χορήγηση στεγαστικών δανείων (ίσο περίπου με το Α.Ε.Π. της χώρας) και τις επισφαλείς επενδυτικές τοποθετήσεις των τραπεζών και άλλους δομικούς παράγοντες της οικονομίας της που καθιστούν την κρίση ακόμη πιο δύσκολα αντιμετωπίσιμη. Αυτοί οι παράγοντες είναι η παραμέληση των φορολογικών εσόδων (ίσως και για λόγους πολιτικούς – ψηφοθηρικούς), η αδυναμία αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής (που υπολογίζεται σε 30 με 50 δισεκατομμύρια € ετησίως), τα υψηλά ελλείμματα κι ο υπέρμετρος δανεισμός πάνω στα οποία στηρίχθηκε η ανάπτυξη του Α.Ε.Π., καθώς και στο ίδιο το ενιαίο νόμισμα, το ευρώ.

Τα υψηλά ελλείμματα, που στήριξαν την ανάπτυξη, η οποία βασίστηκε στον δανεισμό, αποτέλεσαν την αγχόνη της αναιμικής ελληνικής οικονομίας με το που ξεκίνησε η κρίση. Οι ανάγκες για χρήματα ήταν μεγάλες, τα ποσά που μπορούσαν να βρεθούν από τη διεθνή αγορά ήταν ελάχιστα κι αυτά με απαγορευτικά επιτόκια, οπότε η χώρα αντιμετώπισε το φάσμα της στάσης πληρωμών - χρεοκοπίας. Για να το αντιμετωπίσει αυτό η Ε.Ε., με τη συμμετοχή και του Δ.Ν.Τ., αποφάσισε να στηρίξει δανειακά την Ελλάδα αναγκάζοντας τη χώρα να προβεί σε περιορισμό των δημοσίων εξόδων και αναπροσαρμογή της δημοσιονομικής της πολιτικής.

Η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε στην οριζόντια περικοπή μισθών και συντάξεων (μείωση μισθολογικού κόστους), ελαχιστοποίηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και αύξηση των έμμεσων και άμεσων φόρων. Τα μέτρα αυτά με τη σειρά τους στέρησαν την αγορά από την αναγκαία ρευστότητα και σε συνδυασμό με το «πάγωμα» των δανείων από πλευράς τραπεζών οδήγησαν σε κλείσιμο χιλιάδες επιχειρήσεις και μείωση της απασχόλησης (αύξηση ανεργίας).

Η κατάρρευση των δημοσίων εσόδων σε συνδυασμό με την ανάγκη προσαρμογής στις υποχρεώσεις της δανειακής σύμβασης ανάγκασε τις ελληνικές κυβερνήσεις να πάρουν κι άλλα ακόμη πιο δυσβάσταχτα μέτρα. Τα προβλήματα, όμως, της δημοσιονομικής κρίσης πέρασαν με αυτόν τον τρόπο στους πολίτες. Το βιοτικό επίπεδο έπεσε, η μισθοί μειώθηκαν, η ακρίβεια, η φτώχεια και η ανεργία αυξήθηκαν και η λήψη δανείων έγινε πολύ δύσκολη. Στην αγορά, η πτώση της καταναλωτικής δαπάνης ήταν τέτοια που έκρινε απαγορευτική τη συνέχιση λειτουργίας χιλιάδων επιχειρήσεων με αποτέλεσμα την ακόμη μεγαλύτερη ανεργία και ακόμη πιο βαθιά ύφεση.

Το νέο φορολογικό νομοσχέδιο

Στην προσπάθεια πάταξης της φοροδιαφυγής και της τόνωσης των εσόδων η Κυβέρνηση κατέθεσε στη Βουλή το νέο φορολογικό νομοσχέδιο.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, το νέο φορολογικό νομοσχέδιο είναι ένα νομοσχέδιο που προστατεύει τον συνεπή φορολογούμενο και το δημόσιο συμφέρον ενώ ταυτόχρονα προλαμβάνει και αποτρέπει τη φοροδιαφυγή μέσω της αυστηροποίησης των ποινών για εκείνους που παρανομούν. Ταυτόχρονα, βελτιώνεται ο ελεγκτικός και φοροεισπρακτικός μηχανισμός μέσω της αναδιοργάνωσης του και δημιουργείται ένα πλαίσιο ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με το Υπουργείο, το νέο νομοσχέδιο είναι αυστηρό αλλά ταυτόχρονα δίκαιο και απαραίτητο για την αντιμετώπιση των παθογενειών του ήδη υπάρχοντος συστήματος.

Από την άλλη, η αγορά έχει σοβαρές ενστάσεις για το νέο φορολογικό. Οι ενστάσεις αφορούν τις ποινές για τη φοροδιαφυγή, τον χειρισμό των τόκων των δανείων των επιχειρήσεων κ.α. Το σημαντικότερο, όμως, πρόβλημα θεωρείται πως είναι το πρόβλημα νομιμότητας που αφορά συγκεκριμένα σημεία του νομοσχεδίου και έγιναν γνωστά στο Υπουργείο έπειτα από επιστολή των ΓΣΕΕ και ΓΣΕΒΕΕ. Τα σημεία αυτά αφορούν τη λειτουργία του θεσμού του Οικονομικού Εισαγγελέα χωρίς προσδιορισμό

των αρμοδιοτήτων του, αύξηση του ποσοστού προ βεβαίωσης στην περίπτωση προσφυγής από 25% σε 50%, απαλλαγή από τη φορολογία των κερδών από πώληση μετοχών των αλλοδαπών νομικών προσώπων που έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, σε αντίθεση με τα ημεδαπά.

Ταυτόχρονα, ενστάσεις υπάρχουν και από τους ιδιοκτήτες ακινήτων αφού ο νέος φόρος ακινήτων βασίζεται σε αυθαίρετους φορολογικούς συντελεστές, σε υψηλές αντικειμενικές αξίες και επί της συνολικής περιουσίας των φορολογουμένων η οποία έχει χτυπηθεί και απαξιωθεί από την καταγιστική φορολογία των τελευταίων ετών. Επιπλέον, ο νέος φόρος έρχεται ταυτόχρονα με τις βεβαιωμένες οφειλές για τον ΦΑΠ του 2011 και του 2012 και δεν προβλέπει ούτε ελάχιστο ποσοστό έκπτωσης ακόμη κι έπειτα από την εφάπαξ καταβολή του, αν αυτή είναι δυνατή. Επιβάλλεται ακόμη, φόρος 20% στην υπεραξία από την πώληση ακινήτων.

Αλλά ενστάσεις υπάρχουν και από τους μισθωτούς και συνταξιούχους καθώς, έπειτα από την κατάργηση του βασικού αφορολογήτου των 5.000€ καθώς και των πρόσθετων αφορολόγητων ορίων για τα προστατευόμενα τέκνα, περίπου 2.000.000 από αυτούς θα κληθούν να πληρώσουν αυξημένους φόρους.

Οι αγρότες υποχρεώνονται να τηρούν βιβλία εσόδων – εξόδων από το 2014 και να εκδίδουν αποδείξεις και τιμολόγια πώλησης αγαθών. Τα εισοδήματά των αγροτών καθώς και όσων έχουν έσοδα από ενοίκια θα φορολογούνται από το πρώτο ευρώ.

Το νέο φορολογικό, αν και στοχεύει τη φοροδιαφυγή, αφαιρεί από την πραγματική οικονομία και τα τελευταία ίχνη ρευστότητας, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην αντιμετωπίζει το πρόβλημα που κλήθηκε ν' αντιμετωπίσει πρωτίστως (φοροδιαφυγή), αλλά να επιδεινώνει και τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί (ανεργία, ανέχεια κτλ.) λόγω εσφαλμένων πολιτικών. Πρόκειται για ένα σχέδιο που έγινε πρόχειρα και γρήγορα στην προσπάθεια εξασφάλισης άλλης μιας δόσης της δανειακής σύμβασης και σίγουρα θα μας απασχολήσει ξανά γιατί σύντομα θα υπάρξει ανάγκη βελτίωσης – αλλαγής του.

1.3 Έννοια των φόρων

Φόρος από την άποψη του οφειλέτη, καλείται η αναγκαστική εισφορά προς το κράτος ή προς το νομικό πρόσωπο χωρίς ειδική αντιπαροχή. Για τη λειτουργία του κρατικού

μηχανισμού π.χ. πληρωμή μισθών δημοσίων υπαλλήλων, δαπάνες για την παιδεία, την υγεία, την εθνική άμυνα κ.λπ., οι πολίτες υπόκεινται σε υλική θυσία. Οι Δήμοι και οι κοινότητες για την εκπλήρωση των σκοπών τους επιβάλλουν στους κατοίκους τους ειδικές φορολογίες. Η πληρωμή των φόρων δεν αντιστοιχεί σε ειδικό αντάλλαγμα, αλλά σε γενικό που είναι απαραίτητο για την ύπαρξη και ευημερία του πολίτη ως πρόσωπο πλέον ενταγμένο μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Έτσι, συμπερασματικά, από τον πιο πάνω ορισμό, προκύπτουν τα εξής εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου:

- Η αναγκαστική εισφορά του πολίτη στο Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα.
- Η καταβολή του φόρου χωρίς ειδικό αντάλλαγμα.
- Το μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής.
- Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών.

1.4 Σκοποί της φορολογίας

Ο κυριότερος σκοπός τον οποίο εκπληρώνει η φορολογία, είναι ο ταμειευτικός. Η φορολογία γενικά, αποβλέπει στην εξασφάλιση των απαραίτητων δημόσιων εσόδων, ικανών να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες μαζί με τις λοιπές πηγές εσόδων (επιχειρηματική δραστηριότητα κ.λπ.). Εκτός του ταμειευτικού σκοπού, ανάλογα με τη γενικότερη πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης μιας χώρας, μπορεί η φορολογία να εκπληρώνει κοινωνικούς σκοπούς όταν αποτελεί μέσο καταπολέμησης της οικονομικής ανισότητας που διαμορφώνεται στις διάφορες κοινωνικές τάξεις.

Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής της κάθε κυβέρνησης εκδηλώνεται από πρακτική της μορφή και με φορολογικές μεταρρυθμίσεις, με τις οποίες, επιδιώκεται η φορολογική ελάφρυνση των οικονομικά ασθενέστερων λαϊκών στρωμάτων, με αντίστοιχη επιβάρυνση των οικονομικά ισχυρότερων.

Τέλος, είναι δυνατόν, με τη φορολογία να εκπληρώνονται οικονομικοί σκοποί ιδιαίτερα σε περιόδους γενικών ή μερικών οικονομικών κρίσεων. Π.χ. η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών προϊόντων, ανεξάρτητα από λήψη απόφασης μείωσης του φόρου, που εμπεριέχεται στις τιμές των προϊόντων αυτών, για να επιτύχει τη

συγκράτηση του πληθωρισμού. Επίσης, σε περιόδους εθνικών κρίσεων είναι δυνατόν να επιβληθεί πρόσθετη φορολογία στους πολίτες για να ενισχυθεί η εθνική άμυνα της χώρας κ.λπ.

1.5 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι

Το εισόδημα που αποκτά ο κάθε πολίτης, φορολογείται από τις διάφορες δημόσιες οικονομίες με ποικίλους τρόπους. Η σύλληψη της φορολογητέας ύλης και η ακολουθούμενη φορολόγησή της, επέβαλλαν την ανάγκη καθιέρωσης από την πολιτεία ενός φορολογικού συστήματος, το οποίο στοχεύει στη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών. Η φορολόγηση των εισοδημάτων των φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και η φορολόγηση συγκεκριμένων πράξεων, όπως της μεταβίβασης των ακινήτων, των κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας πραγματοποιείται κατά τρόπο άμεσο. Έτσι, το προϊόν από τη φορολόγηση συγκεκριμένων προσώπων και πράξεων, τοποθετούμενο μέσα το ευρύτερο πλέγμα των φορολογικών επιβαρύνσεων εντάσσεται στους άμεσους φόρους.

Οι φορολογικές, όμως, υποχρεώσεις των πολιτών δεν εξαντλούνται με την καταβολή των άμεσων φόρων. Σε κάθε στάδιο πραγματοποίησης δαπάνης, για την αγορά καταναλωτικών αγαθών και την αποδοχή υπηρεσιών, καταβάλλουν εισφορές που προορίζονται για το Δημόσιο. Οι εισφορές υλοποιούνται με αφανή και έμμεσο τρόπο κατά το χρονικό σημείο διενέργειας της δαπάνης. Στην περίπτωση αυτή η προοριζόμενη προς το Δημόσιο εισφορά εντάσσεται στους έμμεσους φόρους (Φ.Π.Α., φόροι συναλλαγών, φόροι κατανάλωσης, φόροι ασφάλιστρων, τέλος ταξινόμησης οχημάτων).

Οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι έχουν αντίστοιχα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Επομένως, η συνύπαρξή τους είναι αναγκαία, επειδή συμβάλλει στην εξισορρόπηση των μειονεκτημάτων που παρουσιάζει ο κάθε τρόπος φορολογίας.

Οι έμμεσοι φόροι καταβάλλονται ευκολότερα από τους άμεσους, επειδή ενσωματώνονται στο τίμημα του καταναλωμένου προϊόντος ή στο αντίτιμο της αποδοχής υπηρεσιών του κάθε φορολογούμενου. Επίσης, οι έμμεσοι φόροι είναι πιο αποδοτικοί για την πολιτεία, επειδή καταβάλλονται από όλους τους πολίτες. Επί πλέον, τα συνακόλουθα της δυσανασχέτησης της καταβολής του φόρου που εκδηλώνονται με την προσπάθεια αποφυγής της φορολογίας, δεν έχουν έντονο

χαρακτήρα, όπως στην άμεση φορολογία. Οι έμμεσοι φόροι μειονεκτούν έναντι των άμεσων, επειδή δεν ανταποκρίνονται στη φοροδοτική ικανότητα κάθε φορολογούμενου.

Οι άμεσοι φόροι πλεονεκτούν λόγω του ότι η απόδοσή τους είναι σταθερή, παρά το γεγονός ότι η δαπάνη για τη βεβαίωση και την είσπραξή τους είναι μεγαλύτερη.

1.6 Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος

Ο φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό εφόσον ο φορολογούμενος κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα. Αν π.χ. κάτοικος Αυστραλίας εκμισθώνει ένα ακίνητο στην Ελλάδα, υποχρεούται να έχει ορίσει αντίκλητο στην Ελλάδα, ο οποίος θα υποβάλλει φορολογική δήλωση για λογαριασμό του και θα καταβάλλει τον αναλογούντα φόρο στο ελληνικό Δημόσιο.

Στο φόρο εισοδήματος υπόκειται και η σχολάζουσα κληρονομιά, δηλαδή το συνολικό εισόδημα που προκύπτει από το χρονικό σημείο του θανάτου του κληρονομούμενου μέχρι του χρόνου αποδοχής της κληρονομιάς από τους κληρονόμους. Επίσης, σε φόρο υπόκεινται οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, οι αστικές εταιρείες και οι κοινοπραξίες του άρθρου 3 του Κ.Β.Σ. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ΚΦΕ (Ν 2238/1994, όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν 4110/13 και δεν ισχύει από 1-1-2014), αντικείμενο του φόρου εισοδήματος είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα που προέρχεται από κάθε πηγή οριζόμενη στο νόμο.

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος δεν περιλαμβάνει, εξάλλου, ορισμό της έννοιας του εισοδήματος ως αντικειμένου του φόρου, αλλά μόνον μια κατηγοριοποίηση των στοιχείων που αποτελούν εισόδημα και όχι κεφάλαιο. Ο φόρος επί του εισοδήματος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος. Σημειώνουμε ότι οικονομικό έτος, είναι το έτος εκτέλεσης του προϋπολογισμού και συνεπώς ο φόρος επιβάλλεται στο εισόδημα που έχει αποκτηθεί στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος του τρέχοντος.

Για παράδειγμα, κατά το έτος 2015, υπολογίζεται ο φόρος επί των εισοδημάτων που αποκτήθηκαν μέσα στο 2014. Η χρονική διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους. Είναι δηλαδή ένα πλήρες δωδεκάμηνο. Αντικείμενο, λοιπόν, του φόρου εισοδήματος είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα που απέκτησε κάθε φυσικό πρόσωπο, το προηγούμενο οικονομικό έτος.

1.7 Υπολογισμός φόρου εισοδήματος

Σύμφωνα με τη φορολογία εισοδήματος ο φόρος που τελικώς επιβάλλεται προκύπτει με αρχική βάση δύο παράλληλους υπολογισμούς από τους οποίους στη συνέχεια επιλέγεται ο προσφορότερος.

I. Συγκεκριμένα, αρχικά υπολογίζεται το συνολικό ύψος των εισοδημάτων του υπόχρεου, όπως αυτά προκύπτουν από πραγματικά στοιχεία για το έτος για το οποίο υποχρεούται να υποβάλει δήλωση. Για να υπολογισθεί το συνολικό ύψος των εισοδημάτων γίνεται πρόσθεση όλων των εισοδημάτων που εμφανίζει ο φορολογούμενος.

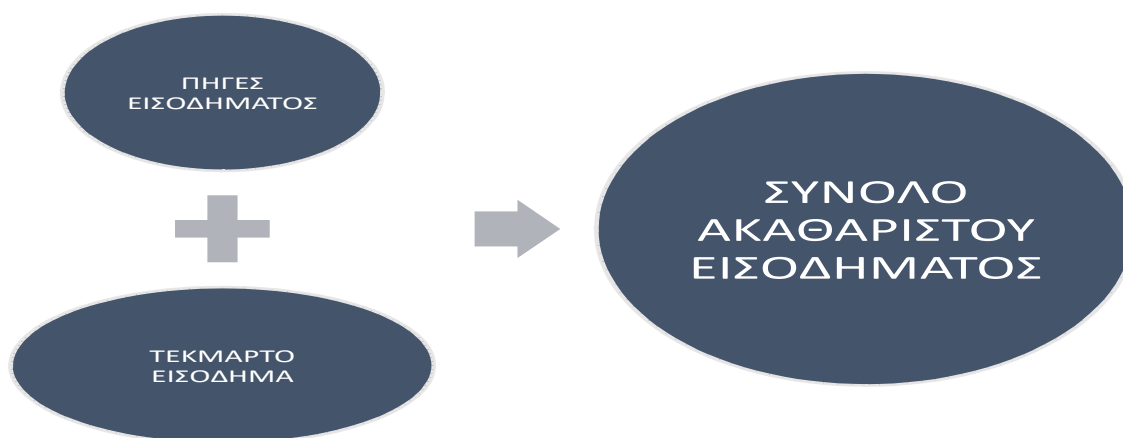
II. Επίσης υπολογίζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα περιουσιακά στοιχεία που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος και από τις αγορές αυτών. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται από το κράτος και είναι το ποσό που αντικειμενικά θεωρείται ότι δαπάνησε ο φορολογούμενος για την αγορά ή την συντήρηση των περιουσιακών του στοιχείων. Για τον τελικό προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης γίνεται πρόσθεση όλων των ποσών που προκύπτουν ως αντικειμενική δαπάνη από την αγορά και κατοχή περιουσιακών στοιχείων.

III. Στην συνέχεια, μεταξύ του αθροίσματος των εισοδημάτων και του αθροίσματος των τεκμηρίων επιλέγεται το μεγαλύτερο ποσό, το οποίο αποτελεί το φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου. Πάνω σε αυτό το ποσό υπολογίζεται τελικά ο φόρος που θα καταβληθεί στο κράτος.

IV. Το συνολικό εισόδημα υπολογίζεται με την άθροιση όλων των επιμέρους εισοδημάτων που προαναφέρθηκαν, τα οποία αποκτώνται από το φυσικό πρόσωπο κατά το προηγούμενο της φορολογίας έτος. Τον υπολογισμό αυτό ακολουθεί η αναζήτηση του φορολογητέου εισοδήματος. Για να βρεθεί αυτό, θα πρέπει από το συνολικό εισόδημα που προέκυψε για το φυσικό πρόσωπο να αφαιρεθούν οι δαπάνες για την απόκτησή του. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Ν 4172/13 προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου για το έτος που υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος, πάνω στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος που θα κληθεί να πληρώσει.

V. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος δεν λαμβάνονται υπόψη οι φόροι, τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι, καθώς δεν μπορούν να αφαιρεθούν από το συνολικό εισόδημα του υπόχρεου.

Παραστατικά ο υπολογισμός του φόρου εισοδήματος έχει ως εξής:

1.8 Πηγές φορολογητέου εισοδήματος

Το εισόδημα, όπως προαναφέρθηκε, είναι ένα από τα δύο στοιχεία που καθορίζουν την φορολόγηση των πολιτών.

Το πραγματικό εισόδημα κάθε φορολογούμενου είναι αυτό που απέκτησε κατά το έτος για το οποίο υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από τις βεβαιώσεις αποδοχών, τα εισοδήματα που παρουσιάζονται στα βιβλία της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται, οι τόκοι καταθέσεων, τα ενοίκια που εισπράττονται και κάθε άλλο εισόδημα που προκύπτει από πραγματικά στοιχεία.

Πραγματικά στοιχεία θεωρούνται έγγραφα όπως οι βεβαιώσεις αποδοχών, στα οποία αναγράφεται το ποσό που εισέπραξε ο υπόχρεος από κάποια πηγή. Πιο συγκεκριμένα, το εισόδημα μπορεί να προκύπτει από τις παρακάτω κατηγορίες, οι οποίες αποτελούν τις πηγές εισοδήματος:

ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

A. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Β. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Γ. Εισόδημα από κεφάλαιο

Δ. Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Το συνολικό εισόδημα υπολογίζεται με την άθροιση όλων των επιμέρους εισοδημάτων που προαναφέρθηκαν, τα οποία αποκτώνται από το φυσικό πρόσωπο κατά το προηγούμενο της φορολογίας έτος. Τον υπολογισμό αυτό ακολουθεί η αναζήτηση του φορολογητέου εισοδήματος. Για να βρεθεί αυτό, θα πρέπει από το συνολικό εισόδημα που προέκυψε για το φυσικό πρόσωπο να αφαιρεθούν οι δαπάνες για την απόκτησή του.

Σχηματικά

Έτσι, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.² προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου για το έτος που υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος, πάνω στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος που θα κληθεί να πληρώσει. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος δεν λαμβάνονται υπόψη οι φόροι, τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι, καθώς δεν μπορούν να αφαιρεθούν από το συνολικό εισόδημα του υπόχρεου.

² Άρθρο 7 του ν. 4172 /2013 «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος - Κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων»

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ & ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

2.1 Εισαγωγή

Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει τα πάσης φύσεως εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτώνται στο πλαίσιο υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

Για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε., εργασιακή σχέση υφίσταται όταν ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες:

- α)** στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο,
- β)** βάση σύμβασης, προφορικής ή έγγραφης, με την οποία το φυσικό πρόσωπο αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να ελέγχει τον τρόπο, το χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών,
- γ)** οι οποίες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του δημοσίου,
- δ)** ως διευθυντής ή μέλος του Δ.Σ. εταιρίας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομική οντότητας,
- ε)** ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών,
- στ)** βάση εγγράφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες τα οποία δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον οι ετήσιες επιχειρηματικές δαπάνες που θα εξέπιπταν, δεν υπερβαίνουν το ποσό των εννέα χιλιάδων διακοσίων πενήντα (9.250) ευρώ.

Ως ακαθάριστα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θεωρούνται τα εξής:

- α)** ημερομίσθιο, μισθός, επίδομα αδειάς, επίδομα ασθένειας, επίδομα εορτών, αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας, αμοιβές, προμήθειες, επιμίσθια και φιλοδωρήματα,
- β)** επιδόματα περιλαμβανομένων του επιδόματος κόστους διαβίωσης, του

επιδόματος ενοικίου, της αποζημίωσης εξόδων φιλοξενίας ή ταξιδιού,

γ) αποζημίωση εξόδων στα οποία έχει υποβληθεί ο εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο του εργαζόμενου, δ) παροχή οποιασδήποτε μορφής που λαμβάνει ο εργαζόμενος πριν την έναρξη της εργασιακής σχέσης,

ε) αποζημιώσεις για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης,

στ) συντάξεις που χορηγούνται από κύριο και επικουρικό φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο,

ζ) το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων,

η) κάθε άλλη παροχή που εισπράττεται έναντι υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης

2.2 Υπολογισμός και καταβολή φόρου

Το εισόδημα από μισθούς και συντάξεις, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΚΦΕ (Ν.4110/2013) για το οικονομικό έτος 2014, φορολογείται με την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 1:Κλίμακα υπολογισμού φόρου εισοδήματος οικ. έτους 2014

ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013			
α/α	Κλιμάκιο Εισοδήματος (€)	Φορολογικός Συντελεστής (%)	Φόρος Κλιμακίου (€)
1	0-5000	0	0
2	5.001-12.000	10	700
3	12.001-16.000	18	1.420
4	16.001-26.000	25	3.920
5	26.001-40.000	35	8.820
6	40.001-60.000	38	16.420
7	60.001-100.000	40	32.420
8	100.001 & άνω	45	

Πίνακας 2:Κλίμακα υπολογισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων οικ. 2014

ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014			
α/α	Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου (€)
	ς (€)	ής (%)	
1	0-8.000	0	0
2	8.001-12.000	10	400
3	16.001-22.000	24	2.560
4	22.001-26.000	25	3.600
5	26.001-32.000	32	5.520
6	32.001-40.000	36	8.400
7	40.001-100.000	40	32.000
8	Υπερβάλλον	45	

Συγκρίνοντας τον πίνακα της κλίμακας υπολογισμού φόρου για το 2014 σε σχέση με το 2013, αυτόν πριν την τροποποίηση του άρθρου 9, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν μικρές αλλαγές στην διαμόρφωση των κλιμακίων εισοδήματος και στους συντελεστές καθώς και μείωση του αφορολόγητου ποσού. Επίσης παρατηρείται αύξηση του φόρου που προκύπτει.

Παράδειγμα

Το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου είναι **16.000€**, για το έτος **2014** ο φόρος που προκύπτει είναι: **8.000€** αφορολόγητο,

για τις επόμενες **4.000€** θα είναι **4.000 x 10% = 400**,

για τις επόμενες **4.000€** θα είναι **4.000 x 18% = 720**.

Προσθέτοντας τα ποσά που υπολογίστηκαν διαμορφώνεται ο φόρος που θα καταβάλλει ο υπόχρεος (**400 + 720**) = **1120€** .Τα αντίστοιχα για το έτος **2013** είναι: **5.000** αφορολόγητο, για τις επόμενες **7.000€** θα είναι **7.000 x 10% = 700€**, για τις επόμενες **4.000** θα είναι **4.000 x 18% =720€**.

Προσθέτοντας τα ποσά που προέκυψαν διαμορφώνεται ο φόρος που θα καταβάλλει ο

υπόχρεος (700 + 720) = **1420€** .

Διαπιστώνεται ότι με τις αλλαγές του 2014 ο φόρος που προκύπτει είναι μεγαλύτερος από ότι 2013 για το αντίστοιχο εισόδημα. Το οικονομικό έτος 2013, υπήρχε αφορολόγητο όριο 5.000€ για το πρώτο κλιμάκιο και 9.000€ για νέους ηλικίας έως και 30 ετών, για τους συνταξιούχους άνω των 65 ετών και τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ή συνταξιούχους με παιδιά με ειδικές ανάγκες). Με τις νέες διατάξεις, καταργείται το αφορολόγητο.

Στη θέση του παρέχεται φόρος, ως ακολούθως:

για εισόδημα $\leq 21.000\text{€}$, έκπτωση φόρου 2.100€. Αν ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος, θα περιορίζεται ανάλογα και η έκπτωση φόρου

για εισόδημα $> 21.000\text{€}$, η ως άνω έκπτωση περιορίζεται κατά 100€ ανά 1.000€ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των 2.100€.

Πίνακας 3:Κλίμακα υπολογισμού φόρου εισοδήματος μισθωτών - συνταξιούχων οικ. 2013

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013			
α/α	Κλιμάκιο Εισοδήματος (€)	Φορολογικός Συντελεστής (%)	Φόρος Κλιμακίου (€)
1	0- 25.000	22	5.500
2	25.000-42.000	32	5.400
3	42.000 & άνω	42	

2.3 Μείωση φόρου μισθωτών συνταξιούχων

Ο φόρος που προκύπτει από την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων, μετά την ως άνω έκπτωση φόρου, μειώνεται κατά ποσοστό 10% για κάθε μία από τις ακόλουθες δαπάνες:

α) Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, με την προϋπόθεση ότι υπερβαίνουν το 5% του φορολογούμενου εισοδήματος (το ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τις 3.000€).

β) Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλον, εφόσον έχει επιδικαστεί και δεν καταβάλλεται βάσει συμβολαιογραφικής πράξης (το ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.500€).

γ) Οι χρηματικές δωρεές που καταβάλλονται και η αξία των ιατρικών μηχανημάτων των ασθενοφόρων που μεταβιβάζονται από τον φορολογούμενο σε συγκεκριμένους φορείς, οργανισμούς και κοινωφελή ιδρύματα, εφόσον τα ποσά υπερβαίνουν συνολικά τα 100€.

δ) Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του δηλούμενου εισοδήματος.

2.4 Μείωση φόρου ειδικών περιπτώσεων

Σύμφωνα με τη νέα διάταξη της παρ.4 του άρθρου1 του νέου Ν.4110/2013, εξαιρετικά το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., μειώνεται κατά 200€ για τον ίδιο το φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν εφόσον:

α) Παρουσιάζουν αναπηρία 67%. Δεν λαμβάνεται υπόψιν επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

β) Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες και παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο τομέα.

γ) Είναι θύματα πολέμου και λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία.

δ) Παίρνουν σύνταξη από τον δημόσιο τομέα ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου. Η μείωση αυτή του φόρου κατά 200€ για τα πρόσωπα που προαναφέραμε, δεν λαμβάνεται υπόψιν κατά την παρακράτηση φόρου μισθωτών υπηρεσιών. Η μείωση αυτή θα υπολογιστεί κατά την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων των δικαιούχων.

2.5 Ειδική διάταξη κατοίκων εξωτερικού

Εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη που προβλέπει ότι οι κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, δεν δικαιούνται καμία έκπτωση φόρου εκτός από τους κατοίκους της Ε.Ε. οι οποίοι αποκτούν στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολικού τους εισοδήματος.

2.6 Αφορολόγητο παιδιών

Το αφορολόγητο το παιδιών, το οποίο αφορούσε το πρώτο κλιμάκιο της κλίμακας και αυξανόταν κατά 2.000€ για κάθε τέκνο από τα δύο πρώτα του φορολογούμενου που τον βαρύνουν και κατά 3.000€ για κάθε επόμενο, καταργείται και αντικατασταθεί με νέα οικογενειακά επιδόματα. Στους επόμενους πίνακες που παραθέτουμε απεικονίζεται η κλίμακα για οικογένειες με δύο γονείς και στον δεύτερο για μονογονεϊκές.

Πίνακας 4:Κλίμακα υπολογισμού ετήσιο ενιαίο επίδομα πυρηνικής-μονογονεϊκής οικογενείας οικ. 2014.

ΠΥΡΙΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ		
1 παιδί		
Συνολικό οικογενειακό εισόδημα		Ετήσιο ενιαίο επίδομα
1	έως και 9.000€	480,00€
2	Έως και 18.000€	320,00€
3	Έως και 27.000€	160,00€
2 παιδιά		
Συνολικό οικογενειακό εισοδήματα		Ετήσιο ενιαίο επίδομα
1	Έως και 10.000€	960,00€
2	Έως και 20.000€	640,00€
3	Έως και 30.000€	320,00€

Πίνακας 5: Κλίμακα υπολογισμού ετήσιο ενιαίο επίδομα μονογονεϊκής οικογενείας οικ. 2014

ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ		
1 παιδί		
Συνολικό οικογενειακό εισόδημα		Ετήσιο ενιαίο επίδομα
1	Έως και 7.000€	480,00€
2	Έως και 14.000€	320,00€
3	Έως και 21.000€	160,00€

2 παιδιά		
	Συνολικό οικογενειακό εισοδήματα	Ετήσιο ενιαίο επίδομα
1	Έως και 9.000€	960,00€
2	Έως και 16.000€	640,00€
3	Έως και 24.000€	320,00€

2.7 Συλλογή αποδείξεων

Η υποχρέωση συλλογής αποδείξεων αφορά μισθωτούς και συνταξιούχους και όχι τους ελεύθερους επαγγελματίες ή όσους έχουν εισοδήματα από άλλες πηγές και δεν δικαιούνται την έκπτωση φόρου. Όπως ορίζει η σχετική διάταξη νόμου, προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου (έως 2.100€ ανάλογα με το εισόδημα), ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Απεικόνισης Συναλλαγών ή σε χώρες της Ε.Ε. για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών.

Θεωρητικά, σύμφωνα με τη διάταξη, η συλλογή αποδείξεων κατοχυρώνει την έκπτωση φόρου. Πρακτικά, αυτό ακυρώνεται καθώς η έκπτωση φόρου μηδενίζεται για φορολογούμενους με εισοδήματα πάνω από 42.000€, οι οποίοι όμως, παρότι δεν κερδίζουν τίποτα, διατηρούν την υποχρέωση συλλογής αποδείξεων.

Από την υποχρέωση συλλογής αποδείξεων, εξαιρούνται (αλλά διατηρούν το ποσό της μείωσης του φόρου) οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό εκτός Ε.Ε., όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών που απαιτούνται ορίζεται σε ποσοστό 25% του δηλούμενου και φορολογούμενου με βάση την κλίμακα των μισθωτών ατομικού εισοδήματος. Μέγιστο όριο απαιτούμενων αποδείξεων είναι τα 10.500€ (για εισόδημα έως 42.000€). Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί γίνονται αποδεκτές μόνο εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζονται συνολικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το δηλούμενο ατομικό εισόδημα.

Στη περίπτωση διαφοράς μεταξύ του ποσού των αποδείξεων που θα πρέπει να συγκεντρώνουν και των αποδείξεων που συγκεντρώθηκαν, θα επιβάλλεται φόρος στη διαφορά με συντελεστή 22%.

Παράδειγμα

Μισθωτός με εισόδημα 20.000€, θα πρέπει να μαζέψει αποδείξεις 5.000€. Αν έχει συλλέξει αποδείξεις αξίας 3.000€, στη διαφορά των 2.000€ θα μπει φόρος 22% ή θα κληθεί να πληρώσει έξτρα φόρο 440€.

Η Εφορία αναγνωρίζει τις εξής αποδείξεις δαπανών: τρόφιμα, ροφήματα, αλκοολούχα και μη ποτά, καπνός, είδη ένδυσης και υπόδησης, στεγνό καθάρισμα και επιδιόρθωση ενδυμάτων, είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας, έπιπλα και φωτιστικά, καλύμματα δαπέδου, λευκά είδη, οικιακές συσκευές, επισκευές οικιακών συσκευών, υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης, εργαλεία, εξοπλισμός για σπίτι και κήπο, είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού, οικιακές υπηρεσίες, είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας, ανταλλακτικά αυτοκινήτου, καύσιμα και λιπαντικά, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτου και μοτοσυκλέτας, μεταφορές πραγμάτων, ράδιο CD, τηλεοράσεις, DVD, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές και βιντεοκάμερες, Η/Υ, μέσα εγγραφής ήχου και εικόνας, επισκευές οπτικοακουστικών συσκευών, μουσικά όργανα, άνθη, κατοικίδια ζώα, παιχνίδια, είδη αθλήσεως και εξοχής, τροφές και υπηρεσίες για ζώα, αθλητικές δραστηριότητες, πολιτιστικές δραστηριότητες, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, γραφική ύλη, σχολικά είδη, πακέτο διακοπών, εστιατόρια, ταβέρνες, ζαχαροπλαστεία, καφεενία, κυλικεία, μπαρ, νυχτερινά κέντρα, έξοδα ξενοδοχείων, κουρεία, κομμωτήρια, είδη ατομικής φροντίδας, προσωπικά είδη, κοσμήματα, ρολόγια, είδη ταξιδιού, είδη καπνιστού, οικονομικές και νομικές υπηρεσίες.

Τα δίδακτρα φροντιστηρίων, ξένων γλωσσών, χορού και μουσικής που μέχρι σήμερα κατατάσσονταν στις φοροαπαλλαγές, με το νέο νόμο μετράνε στη συλλογή αποδείξεων.

2.8 Εξαιρέσεις δαπανών

Αντίθετα, εξαιρούνται δαπάνες που αφορούν: ενοίκια, ύδρευση, δημοτικά τέλη, αποχέτευση, κοινόχρηστα, ηλεκτρισμό, υγραέριο, φυσικό αέριο, πετρέλαιο, ιατρικές, οδοντιατρικές, παραϊατρικές υπηρεσίες, νοσοκομειακή περίθαλψη, αγορά αυτοκινήτων, εισιτήρια τρένων, αεροπλάνων, πλοίων, αστικών συγκοινωνιών, ταχυδρομικές υπηρεσίες, τηλεφωνικές υπηρεσίες, δίδακτρα ιδιωτικών σχολείων, ασφάλιστρα κατοικίας, ασφάλιστρα υγείας, ασφάλιστρα μεταφορών, άλλες ασφαλίσσεις, αγορά σκαφών αναψυχής, αγορά μοτοσυκλετών, φωτοβολταϊκά.

Το 2013 ίσχυαν οι αποδείξεις που αφορούν δαπάνες για το πετρέλαιο θέρμανσης, το φυσικό αέριο, τις υπηρεσίες κοινοχρήστων, τα έξοδα τηλεφωνίας, του ενοικίου που πληρώνει ο φορολογούμενος για την κύρια κατοικία ή τα παιδιά του που σπουδάζουν σε άλλη πόλη, κάθε είδους ασφάλιστρα και την αγορά φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με το νέο νόμο, εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θα θεωρείται πλέον και το εισόδημα από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι εξής δύο προϋποθέσεις:

- έχουν σύμβαση με τα φυσικά ή και τα νομικά πρόσωπα στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους και
- παρέχουν υπηρεσίες μέχρι και σε τρεις εργοδότες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή σε περισσότερους από τρεις εργοδότες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφόσον στην περίπτωση αυτή το 75% των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται μόνο από έναν εκ των εργοδοτών αυτών.

Όσοι αμείβονται με μπλοκάκι όμως και θα φορολογηθούν ως μισθωτοί δεν μπορούν να αφαιρούν δαπάνες από το φορολογητέο εισόδημά τους, εκτός από τις ασφαλιστικές εισφορές. Για τους συγκεκριμένους εργαζόμενους το τέλος επιτηδεύματος παραμένει στα 500€. Για παράδειγμα, αν ένας εργαζόμενος με μπλοκάκι έχει πέντε πελάτες και ετήσιο συνολικό εισόδημα 10.000€ θα πρέπει το εισόδημά του από έναν από τους πελάτες του να είναι τουλάχιστον 7.500€.

Σκοπός της νέας αυτής αλλαγής στο χαρακτηρισμό του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες είναι να τον διευρύνει ώστε να καταλάβει και περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών ή ατομικών επιχειρήσεων.

2.9 Παρακράτηση φόρου

Η παρακράτηση φόρου γίνεται από εκείνον που απασχολεί κατά σύστημα έμμισθο ή ημερομίσθιο προσωπικό είτε καταβάλλει συντάξεις, επιχορηγήσεις και κάθε άλλη παροχή.

Η παρακράτηση ενεργείται κατά την καταβολή και ο φόρος υπολογίζεται ως εξής:

α) στους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό, στους συνταξιούχους και τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από ένα έτος στον ίδιο εργοδότη ή με σχέση μίσθωσης εργασίας

αορίστου χρόνου, με βάση τη κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων στο ετήσιο καθαρό εισόδημα

β) στους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης από ένα έτος, με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) στο ακαθάριστο ποσό του ημερομισθίου (αρκεί να είναι πάνω από εικοσιτέσσερα (24) ευρώ).

γ) στις καθαρές αμοιβές για υπερωριακή εργασία επιχορηγήσεις, επιδόματα και σε κάθε άλλου είδους πρόσθετες αμοιβές ή παροχές, ανεξάρτητα από τις τακτικές, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).

δ) στα εισοδήματα που καταβάλλονται αναδρομικά, ανεξάρτητα από το έτος στο οποίο ανάγονται για να φορολογηθούν, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).

ε) στο καθαρό ποσό των συντάξεων ή άλλων παροχών παρόμοιας φύσης, που καταβάλλονται από ταμεία επικουρικά, μετοχικά, αρωγής ή αλληλοβοήθειας, με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 6:Κλίμακα καθαρού ποσού παροχής συντάξεων οικ. 2014

ΦΟΡΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ		
α/α	Συντελεστής φόρου (%)	Καθαρό ποσό παροχής (€/έτος)
1	5	0 - 2.500
2	10	2.501-4.501
3	15	4.501- & άνω

Αξίζει να σημειωθεί ότι από 1/1/2014 καταργείται η έκπτωση 1,5% κατά την παρακράτηση φόρου εισοδήματος από μισθωτούς και συνταξιούχους. Η κατάργηση αυτή ουσιαστικά αυξάνει τη μηνιαία παρακράτηση για όλους τους μισθωτούς και συνταξιούχους όμως δεν σημαίνει πρόσθετη επιβάρυνση, αφού και με το σημερινό σύστημα ο φόρος που δεν εισπράττεται κατά την παρακράτηση βεβαιώνεται με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης.

2.10 Ειδική εισφορά αλληλεγγύης (Ε.Ε.Α. αρ.29 ν 3986/2011)

Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης(Ε.Ε.Α.) στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000,00) των φυσικών προσώπων, που προέκυψαν κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 2010 έως 2014 και δηλώνονται με τις δηλώσεις των αντίστοιχων οικονομικών ετών 2011-2015.

Για την επιβολή της εισφοράς, λαμβάνεται υπ' όψη το ετήσιο συνολικό καθαρό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο του φυσικού προσώπου ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Το τεκμαρτό εισόδημα λαμβάνεται υπ' όψη πριν από τις μειώσεις του αρ. 19 του ΚΦΕ.

Εξαιρούνται και δεν προσμετρούνται τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί, καθώς και των προσώπων που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

Επίσης, εξαιρούνται οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφ' όσον κατά τον χρόνο της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα. Από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς εξαιρούνται, επίσης, οι μακροχρόνια άνεργοι ναυτικοί στους καταλόγους προσφερομένων προς ναυτολόγηση του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε), εφ' όσον κατά το χρόνο βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα. Η Ε.Ε.Α. που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου υπολογίζεται ως εξής:

Πίνακας 7: Κλίμακα υπολογισμού ποσοστού εισφοράς αλληλεγγύης οικ. έτος 2014

ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ		
α/α	Καθαρό εισόδημα)	Ποσοστό (%)
1	Μέχρι 12.000	0%
2	12.001- 20.000	1%
3	20.001- 50.000	2%
4	50.001- 100.000	3%
5	100.001 & άνω	4%
6	Υπουργοί βουλευτές κ.λπ.	5%

Για το συνολικό εισόδημα του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, των Προέδρων και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων των Υπουργείων, των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών, των Ευρωβουλευτών, των Δημάρχων. Επίσης, για το εισόδημα των Διοικητών, Υποδιοικητών, Προέδρων διοικητικών συμβουλίων, Διευθυντών και εντεταλμένων συμβούλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές τους είναι τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, η ΕΕΑ υπολογίζεται με συντελεστή 5% επί ολοκλήρου του ποσού.

2.11 Αυτοτελής φορολόγηση

Κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγω διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης, φορολογείται αυτοτελώς με εξάντλησης της φορολογικής υποχρέωσης. Ο φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 8:Κλίμακα υπολογισμού αυτοτελής φορολόγησης οικ. 2014

ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ		
α/α	Κλιμάκιο αποζημίωσης (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)
1	<60.000	0
2	60.000,01-100.000	10
3	100.000,01-150.000	25 ³
4	>150.000	30

Επίσης, το ασφάλισμα που καταβάλλεται στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων φορολογείται αυτοτελώς:

³ Μέχρι 31/12/2013 ο συντελεστής στο συγκεκριμένο κλιμάκιο θα είναι 20%.

α) με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή.

β) με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή μέχρι σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ και με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή που υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ.

Οι συντελεστές των ανωτέρω περιπτώσεων αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) σε περίπτωση είσπραξης από τον δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του, καθώς και κάθε καταβολή που γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου ή πτώχευσης του εργοδότη.

2.12 Δωρεές και χορηγίες

Το ποσό του φόρου μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί το ποσών δωρεών, προς τους φορείς με έδρα την ημεδαπή ή άλλα κράτη- μέλη της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. που αναγνωρίζονται για το σκοπό του προσδιορισμού της μείωσης φόρου επί του ποσού των χορηγούμενων σε αυτούς δωρεών, εφόσον τα ποσά των δωρεών κατατίθενται σε ειδικούς για το σκοπό αυτόν λογαριασμούς τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα σε κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. εφόσον οι δωρεές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους το ποσό των εκατό (100) ευρώ.

Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

Τα ποσά που καταβάλλονται από το φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α., το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.

Την αξία των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό.

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από το φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το Ν. 1514/1985 (Α' 13) και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται λόγω χορηγία προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

Πολιτιστικοί σκοποί είναι ιδίως η καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης περίπτωσης καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού, μετά από έλεγχο που διενεργείται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς. Όταν τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών των ανωτέρω περιπτώσεων με εξαίρεση τις δωρεές που καταβάλλονται στους δωρεοδόχους, υπερβαίνουν τα τριακόσια (300) ευρώ ετησίως, λαμβάνονται υπόψη μόνον εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που πρέπει να ανοιχθεί για το σκοπό αυτόν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Το γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας που εκδίδεται πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή ή χορηγού και του δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς ή χορηγίας αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή ή χορηγού, κατά περίπτωση.

2.13 Διατροφή μεταξύ συζύγων

Απαλλάσσετε από τον φόρο τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία ή συντάξεις του επιδικασθέντος ή συμφωνημένου με συμβολαιογραφική πράξη ποσού διατροφής που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο.

2.14 Φορολογία πληρωμάτων εμπορικού ναυτικού

Όσον αφορά στους αξιωματικούς και στο κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού, ο φόρος στις αμοιβές που αποκτούν από το ημερολογιακό έτος 2013 από την παροχή υπηρεσιών σε εμπορικά πλοία υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή:

- για τους αξιωματικούς 15% ⁴
- για το κατώτερο πλήρωμα 10% ⁵

2.15 Φορολογία κατοίκων εξωτερικού

Για τους κατοίκους της αλλοδαπής που αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα, στο ποσό που βρίσκεται στο πρώτο κλιμάκιο της φορολογικής κλίμακας προστίθεται και ο φόρος που προκύπτει με την εφαρμογή του αναλογικού συντελεστή δέκα τοις εκατό (**10%**). Η διάταξη δεν εφαρμόζεται για κατοίκους των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα μεγαλύτερο του ενενήντα τοις εκατό (**90%**) του συνολικού εισοδήματός τους. Διευκρινίζεται ότι για όσους κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις που αναφέρονται στην αύξηση αφορολόγητου λόγω παιδιών, στο αφορολόγητο ειδικών περιπτώσεων και στις δαπάνες που μειώνουν τον φόρο.

⁴ Το 2012 ανερχόταν σε 6%.

⁵ Το 2012 ανερχόταν σε 3%

2.16 Δαπάνες που εκπίπτουν ολικά από τον φόρο.

Στην παράγραφος 2 του άρθρου 14 του Ν 4172/13 ορίζει ότι από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα εκπίπτουν:

1. Το εισόδημα που αποκτάται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για την διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου, καθώς και κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα.

2. Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσού του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον ο φόρος που παρακρατήθηκε στο άλλο κράτος ορίζεται στις διατάξεις της συγκεκριμένης σύμβασης. Για την εξεύρεση του ποσού αυτού του φόρου, το ποσό του φόρου που προκύπτει στην Ελλάδα στο συνολικό εισόδημα ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού και μερίζεται, ανάλογα με τα δύο τμήματα του εισοδήματος στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή. Εάν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται. Δεν εκπίπτει ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή, εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος έχει φορολογηθεί με εξάντληση της φορολογικής του υποχρέωσης.

3) Η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και ανάπηρους ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς γενικά, που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

4) Το εξωϊδρυτικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες.

5) Οι μισθοί και οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα της εκατό (80%).

6) Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. τους δικαιούχους

ανέργους , εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογουμένου δεν υπερβαίνει ετησίως τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

7) Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) που καταβάλλεται στους δικαιούχους.

8) Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες ,σε αυτούς που διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα για ανθρωπιστικούς λόγους και σε όσους έχουν υποβάλλει αίτηση για αναγνώρισης προσφυγικής ιδιότητας, η οποία βρίσκεται στο στάδιο από το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης και προστασίας του πολίτη, από φορείς που υλοποιούν προγράμματα παροχής οικονομικής ενίσχυσης των προσφύγων, τα οποία χρηματοδοτούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2.17 Τρόπος και χρόνος καταβολή του φόρου

Ο φόρος, που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα ή το υπόλοιπο που απομένει μετά τις προαναφερθείσες εκπτώσεις, καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, γίνεται έκπτωση επί του συνολικού ποσού σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) ή όταν η δήλωση υποβληθεί εμπρόθεσμα μέσω ιντερνέτ και προκύπτει ποσό πληρωμής ο φόρος πληρώνεται σε τρεις ίσες δόσεις ή διμηνιαίες (ΠΟΛ 1088/2015).

Όταν η δήλωση μέσω ιντερνέτ υποβάλλεται εμπρόθεσμα ως καταληκτική ημερομηνία πληρωμής της πρώτης (1ης) δόσης ορίστηκε η 31η Ιουλίου 2015. Εμπρόθεσμη είναι η δήλωση που υποβάλλεται μέχρι 31 Ιουνίου 2015.

Όταν η δήλωση μέσω ιντερνέτ υποβάλλεται εμπρόθεσμα ως καταληκτική ημερομηνία πληρωμής της δεύτερης (2ης) δόσης ορίστηκε η 30η Σεπτεμβρίου 2015 και της τρίτης δόσης η 30η Νοεμβρίου 2015. Αν το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά την εκκαθάριση για τον φορολογούμενο ή την σύζυγο του δεν ξεπερνά αθροιστικά το ποσό των τριάντα (300 ευρώ δεν έχει υποχρέωση να το καταβάλλει ο φορολογούμενος).

Αντίθετα αν κατά την εκκαθάριση δήλωσης προκύπτει φόρος για επιστροφή μέχρι πέντε (5) ευρώ το ποσό δεν επιστρέφεται στον φορολογούμενο. Αν το ποσό της εκκαθάρισης για επιστροφή είναι πάνω από πέντε (5) ευρώ το ποσό αυτό επιστρέφεται στον φορολογούμενο.

2.18 Σύγκριση δαπανών 2013 και 2014

Από την 1-1-2014 και μετά άλλαξε ο βασικός φορολογικός νόμος και έγιναν μεγάλες φορολογικές ανατροπές . Μέχρι 31-12-2013 ίσχυε ο νόμος 2238/1994 και από την 1-1-2014 ισχύει και εφαρμόζεται ο νόμος 4172/2013. Η τροποποίηση του άρθρου 9 επέφερε αλλαγές και στις δαπάνες που μειώνουν τον φόρο. Η σημαντικότερη από αυτές συνίσταται στην μείωση του ποσοστού της δαπάνης που αφαιρείται από τον φόρο ενώ κάποιες δαπάνες καταργήθηκαν.

Πιο συγκεκριμένα:

I. Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για άγαμο και οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση για το οικ. έτος 2013, μειώνεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ και οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ αντίστοιχα.

II. Με ποσοστό 50% μειώνεται ο φόρος για δαπάνη που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων που λειτουργούν νόμιμα (ΠΟΛ1088/2015).

III. Παιδιά με αναπηρία από σαράντα τοις εκατό (40%) και άνω το απαλλασσόμενο εισόδημα θα πρέπει να είναι πάνω από έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ.

IV. Ως ετήσια αντικειμενική δαπάνη λογίζονται για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικά ποσά, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το δημόσιο, τους δήμους και σε άλλους φορείς γιατί καλύπτονται με τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%) από τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2014. Στα υπόλοιπα σημεία αναφορικά με τις δαπάνες δεν υπάρχουν αλλαγές με την τροποποίηση του άρθρου, ισχύουν όπως αναφέρθηκαν παραπάνω εργασιά.

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ο φορολογούμενος που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων υποβάλλεται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία όταν το τεκμαρτό του εισόδημα του είναι υψηλότερο από το συνολικό του εισόδημα του. Σε αυτήν την περίπτωση στο φορολογητέο εισόδημα προστίθεται η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος και αυτή φορολογείται, σύμφωνα με την Φορολογική Διοίκηση, για τα ακόλουθα εισοδήματα ως ακολούθως:

I. Εισόδημα από μισθωτή εργασία ή και συντάξεις όταν:

α) Δηλώνεται εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία.

β) Το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων που δηλώνεται είναι από μισθωτή εργασία.

γ) Δεν δηλώνεται εισόδημα από κάποια κατηγορία.

δ) Είναι γραμμένος στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ το έτος 2014(ΠΟΛ 1076/2015).

II. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα όταν:

α) Δηλώνεται εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα

β) Το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων που δηλώνεται δεν είναι από μισθούς και συντάξεις.

Παράδειγμα

Δηλώνεται εισόδημα 10.000 ευρώ από μισθούς και 15.000 ευρώ εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα τεκμήρια είναι 34.000 ευρώ. Επειδή τα τεκμήρια είναι μεγαλύτερα, η διαφορά είναι $34.000 - 25.000 = 9.000$ στο εισόδημα των 15.000 θα προστεθούν για φορολόγηση και οι 9.000 της διαφοράς των τεκμηρίων. Η φορολόγηση θα γίνει για 34.000 ευρώ συνολικό εισόδημα. Πιο συγκεκριμένα για 10.000 ευρώ από μισθούς και για $15.000 + 9.000 = 24.000$ ευρώ από επιχειρηματική δραστηριότητα. Αν όμως δεν δηλώνονταν εισόδημα από κάποια πηγή, θα φορολογούνταν το συνολικό ποσό των τεκμηρίων (34.000) ως εισόδημα από μισθωτή

εργασία.

III. Εισόδημα από αγροτική επιχείρηση

Το ποσό για κάλυψη τεκμηρίων που προστίθεται, φορολογείται ως εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα με 13% όταν:

- α) Δηλώνεται εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση.
- β) Το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων που δηλώνεται από ατομική αγροτική επιχείρηση.
- γ) Το τεκμαρτό η υποθετικό εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών του.
- δ) Το συνολικό εισόδημα προσδιορίζεται το συνολικό ποσό του φορολογητέου εισοδήματος που αποκτά ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθαρίστων εσόδων που αναγνωρίζονται στο άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε.
- ε) Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού δε εφαρμόζονται για τον αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για την διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου, καθώς και για κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκή Ένωση ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα.

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ-ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Επειδή η φορολογική αρχή δεν έχει πλήρως τη δυνατότητα να ελέγξει και να εντοπίσει τα εισοδήματα των πολιτών της που πρέπει να φορολογηθούν καθιέρωσε τις αντικειμενικές δαπάνες ή τεκμήρια. Ο προσδιορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος του φορολογουμένου και των εξαρτημένων μελών του, προκύπτει από υπολογισμούς που γίνονται βάσει τεκμηρίων διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων ή

ακόμα και κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου.

4.2 Κύριες κατηγορίες τεκμηρίων

Έχουμε δύο κύριες κατηγορίες τεκμηρίων.

α. Τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης (του τρόπου ζωής).

β. Τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (αγοράς).

Στην πρώτη περίπτωση το εισόδημα που υπολογίζεται και φορολογείται είναι τεκμαρτό (υποθετικό) και όχι πραγματικό, στην δεύτερη περίπτωση το εισόδημα που υπολογίζεται και φορολογείται είναι αυτό που πραγματικά δαπανήθηκε.

4.3 Ανάλυση κυρίων κατηγοριών

4.3.α Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης

Αφορούν κατοχή περιουσιακού στοιχείου και εφαρμόζονται όσο αυτή διαρκεί. Για το οικονομικό έτος 2014 (όπως και για το 2013), σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν.4172/13 ισχύει:

I. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας.

II. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μίας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και βοηθητικών χώρων αυτών.

III. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης

IV. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης.

V. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό.

VI. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης.

VII. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα.

VIII. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης ιδιωτικής χρήσης η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη,

Οι περιπτώσεις IV έως VIII αποτελούν τα τεκμήρια πολυτελούς διαβίωσης. Με βάση το άρθρο 31 του Ν. 4172/2013, επήλθαν αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού των τεκμηρίων που αφορούν τις κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες, εξοχικές κατοικίες, κατοικίες σπουδαστών τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ., τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, καθώς και για τις εσωτερικές-εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης. Με τις αλλαγές αυτές επήλθαν αυξήσεις στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όπως φαίνεται παρακάτω.

I. Τεκμήρια κατοικίας

α) Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικούμενων η μισθοδοτούμενων η δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας

Με βάση τη διατύπωση του άρθρου 31 του Ν. 4172/2013 ,η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά με βάση τα τετραγωνικά μέτρα ως εξής:

Πίνακας 9:Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κύριας κατοικίας για τα έτη 2013 και 2014.

ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ			
α/α	Επιφάνεια σε τ.μ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη 2013	Ετήσια Αντικειμενική δαπάνη 2014
1	Μέχρι 80 τ.μ.	40€	40€
2	Από 81 μέχρι 120	65€	65€
3	Από 121 μέχρι 200	110€	110€
4	Από 201 μέχρι 300	200€	200€
5	Από 301 και πάνω	400€	400€
6	Βοηθητικοί χώροι	40€	40€

Δεν παρατηρείται αύξηση των ποσών που προκύπτουν από την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, από 2013 στο 2014.

Παράδειγμα:

Κύρια κατοικία επιφάνειας 100τ.μ. θα έχει αντικειμενική δαπάνη ως εξής:

Για οικία 100 τ.μ. $(80 \times 40) + (20 \times 65) = 3.200 + 1.300 = 4.500\text{€}$ για το 2013 και 2014.

β) Τεκμήριο σε βοηθητικούς χώρους

Για τους βοηθητικούς χώρους της κατοικίας (αποθήκης, παρκινγκ, λεβητοστάσιο, κλιμακοστάσιο, σκάλα) υπολογίζεται τεκμήριο (ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης) σαράντα (40) ευρώ ανά τ.μ., ανεξαρτήτου ζώνης και δεν υπολογίζεται τεκμήριο για θέση παρκινγκ σε πυλωτή.

Παράδειγμα

Κύρια κατοικία επιφάνειας 100τ.μ. με βοηθητικούς χώρους 10 τ.μ.

(παρκινγκ, αποθήκη) θα έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη ως εξής:

$(80 \times 40) + (20 \times 65) + (10 \times 40) = 1.300 + 400 = 4.900$ ευρώ.

γ) Προσαύξηση τεκμηρίου ανάλογα με την περιοχή κατοικίας (τιμή ζώνης)

Ανάλογα με την περιοχή που βρίσκεται η κατοικία το ποσό του τεκμηρίου (της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης) μπορεί να έχει προσαύξηση. Αν η κατοικία βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης μέχρι 2.799 ευρώ δεν έχει προσαύξηση. Αν η κατοικία βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης από 2.800 ευρώ μέχρι 4.999 ευρώ προσαυξάνονται κατά 40%. Για περιοχή με τιμή ζώνης από 5000 και πάνω ανά τ.μ. τα ποσά που προσδιορίζονται προσαυξάνονται κατά 70%.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά η ετήσια μεταβολή της αντικειμενική δαπάνης περιοχών ακινήτων ανά τιμή ζώνης για το 201 και 2014.

Πίνακας 10: Κλίμακα αύξησης και μείωσης τεκμηρίου κατοικίας για τα έτη 2013 και 2014.

ΑΥΞΗΣΗ Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ		
Περίπτωση	Αύξηση	Μείωση
Τιμή ζώνης μέχρι 2.799 ευρώ	-	-
Τιμή ζώνης από 2.800 μέχρι 4.999 ευρώ	40%	-
Τιμή ζώνης από 5.000 και πάνω	70%	-
Μονοκατοικία	Επιπλέον 20%	-
Δευτερεύουσα κατοικία	-	Μείωση 50%

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ανά τιμή ζώνης περιοχών ακινήτων για το 2014.

Πίνακας 11: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικίας αναφορικά με τις τιμές ζώνης 2014.

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (€ /ανά τ.μ.)				
α / α	Επιφάνεια κατοικίας (τ.μ.)	Τιμή ζώνης μέχρι 2.799 €	Τιμή ζώνης από 2.800€-μέχρι 4.999€	Τιμή ζώνης από 5.000€ και πάνω
1	Μέχρι 80 τ.μ.	40	56	68
2	Από 81 μέχρι 120	65	91	110,5
3	Από 121 μέχρι 200	110	154	187
4	Από 201 μέχρι 300	200	280	340
5	Από 301 και πάνω	400	560	680

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη περιοχών ακινήτων με τιμή ζώνης έως 2.799 ευρώ για το 2014.

Πίνακας 12: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικιών με τιμή ζώνης έως 2.799€.

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ΕΩΣ 2.799 €/Τ.Μ				
α/α	Επιφάνεια σε τ.μ.	Διαμέρισμα	Μονοκατοικία	Εξοχικό
1	60	2.400,00 €	2.880,00 €	1.200,00 €
2	80	3.200,00 €	3.840,00 €	1.600,00 €
3	100	4.500,00 €	5.400,00 €	2.250,00 €
4	120	5.800,00 €	6.960,00 €	2.900,00 €
5	150	9.100,00 €	10.920,00 €	4.550,00 €
6	200	14.600,00 €	17.520,00 €	7.300,00 €
7	300	34.600,00 €	41.520,00 €	17.300,00 €

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη περιοχών ακινήτων με τιμή ζώνης από 2.800 ευρώ έως 4.999 ευρώ για το 2014.

Πίνακας 13: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικιών με τιμή ζώνης από 2.800€ έως 4.999€.

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ΑΠΟ 2.800€ ΕΩΣ 4.999€/Τ.Μ				
α/α	Επιφάνεια σε τ.μ.	Διαμέρισμα	Μονοκατοικία	εξοχικό
1	60	3.360,00 €	4.032,00 €	1.680,00 €
2	80	4.480,00 €	5.376,00 €	2.240,00 €
3	100	6.300,00 €	7.560,00 €	3.150,00 €
4	120	8.120,00 €	9.744,00 €	4.060,00 €
5	150	8.120,00 €	9.744,00 €	4.060,00 €
6	200	20.440,00 €	24.528,00 €	10.220,00 €
7	300	20.440,00 €	24.528,00 €	10.220,00 €

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη περιοχών ακινήτων με τιμή ζώνης πάνω από 5.00 ευρώ για το 2014.

Πίνακας 14: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικιών με τιμή ζώνης άνω των 5.000€

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 5.000€ €/Τ.Μ				
α/α	Επιφάνεια σε τ.μ.	Διαμέρισμα	Μονοκατοικία	εξοχικό
1	60	4.080,00 €	4.896,00	2.040,00
2	80	5.440,00 €	6.528,00	2.720,00
3	100	7.650,00 €	9.1832,00	4.930,00
4	120	9.860,00 €	11.832,00 €	4.930,00
5	150	15.800,00 €	18.564	7.735
6	200	24.820,00 €	29.784,00	12.410,00 €
7	300	58.820,00 €	70.584,00	29.410,00

δ) Τεκμήριο σε μονοκατοικίες

Στην περίπτωση μονοκατοικίας τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

ε) Τεκμήριο σε δωρεάν παραχώρηση

Όταν γίνει δωρεάν παραχώρηση από τον ιδιοκτήτη της κατοικίας σε άλλο πρόσωπο, το τεκμήριο υπολογίζεται στο πρόσωπο που χρησιμοποιεί την κατοικία και όχι σε αυτόν που την παραχώρησε δωρεάν.

Όταν πρόκειται για κατοικία μέχρι 200 τ.μ. και γίνει δωρεάν παραχώρηση σε ανιόντες ή κατιόντες συγγενείς δεν υπολογίζεται εισόδημα στον ιδιοκτήτη, υπολογίζεται τεκμήριο σε αυτόν που κατοικεί όμως γίνεται δωρεάν παραχώρηση σε άλλο πρόσωπο θα υπολογιστεί εισόδημα στον ιδιοκτήτη, και τεκμήριο σε αυτόν που κατοικεί.

στ) Τεκμήριο σε συνιδιοκτησία

Όταν σε μια κατοικία υπάρχει συνιδιοκτησία και χρησιμοποιείται από τους συνιδιοκτήτες της, το ετήσιο τεκμήριο επιμερίζεται σε αυτούς ανάλογα με το ποσό τους. Αν το ποσοστό δεν είναι ακέραιο αλλά έχει και δεκαδικά, γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη μονάδα.

Αν όμως έχει παραχωρηθεί από τον ένα στον άλλον και χρησιμοποιείται από τον

έναν μόνο, τότε το τεκμήριο υπολογίζεται στο σύνολο του, σε αυτόν που χρησιμοποιεί την κατοικία.

Παράδειγμα

Κατοικία που έχει ετήσιο τεκμήριο διαβίωσης 4.000 ευρώ ανήκει σε δύο συνιδιοκτήτες κατά 75% και 25%. Κατοικούν σε αυτήν και οι δύο συνιδιοκτήτες. Θα υπολογιστεί ετήσιο τεκμήριο στον ένα $4.000 \times 75/100 = 3.000$ και στον άλλον $4.000 \times 25/100 = 1.000$.

Αν ο ένας την έχει παραχωρήσει στον άλλον για να μείνει, θα υπολογιζόταν σε αυτόν που έμεινε το σύνολό του τεκμηρίου, δηλαδή 4.000 ευρώ, ανεξάρτητα από το ποσοστό συνιδιοκτησίας.

II. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικούμενων η μισθοδοτούμενων δευτερευουσών κατοικιών

Με βάση τη διατύπωση του άρθρου 31 του Ν. 4172/2013, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης δευτερευουσών κατοικιών καθώς και βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης ως ακολούθως:

α) Τεκμήριο σε δευτερεύουσες κατοικίες

Όταν υπάρχει δευτερεύουσα κατοικία, λαμβάνεται το ήμισυ πενήντα τοις εκατό (50%) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης που προκύπτει όταν έχουμε κύρια κατοικία μαζί με το βοηθητικό χώρο της, είτε αυτή ιδιοκατοικείται είτε μισθώνεται ή έχει παραχωρηθεί δωρεάν. Δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη στις περιπτώσεις κενών κατοικιών, εφόσον αποδεικνύεται από λογαριασμό της ΔΕΗ ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο ότι το ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπόψη διάστημα.

β) Τεκμήριο σε εξοχική κατοικία

Για την δευτερεύουσα εξοχική κατοικία δεν ισχύει ο περιορισμός της δαπάνης μόνο για τους τρεις μήνες που ίσχυε παλιότερα. Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης (το τεκμήριο) υπολογίζεται κανονικά για ολόκληρο τον χρόνο. Όταν υπάρχει κύρια κατοικία για την εξοχική το τεκμήριο μειώνεται στο μισό (ΠΟΛ 1076/2015).

γ) Τεκμήριο σε εξοχική κατοικία εξωτερικού

Για τα σπίτια που νοικιάζουν μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού για τουριστικό σκοπό δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης (τεκμήριο) (ΠΟΛ 1076/2015).

δ) Τεκμήριο σε αυθαίρετη κατοικία

Τα ακίνητα που είναι αυθαίρετα, έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του νόμου 4178/2013 και χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, για τον υπολογισμό της αξίας και την επιβολή οποιουδήποτε φόρου, εφαρμόζεται μειωτικός συντελεστής πενήντα τοις εκατό (50%). Στην πράξη μεταξύ άλλων σημαίνει, ότι η αυθαίρετη επιφάνεια που έχει υπαχθεί στη ρύθμιση έχει το μισό τεκμήριο. Αυτό σημαίνει όχι μόνο το τεκμήριο αλλά και η επιβολή οποιουδήποτε φόρου. Ο μειωτικός συντελεστής πενήντα τοις εκατό (50%) εφαρμόζεται για όλους τους χώρους τόσο σε υπόγειες στάθμες όσο και στους εσωτερικούς εξώστες και τις σοφίτες (άρθρο 24, ν.4178/2013).

ε) Τεκμήρια κάτοικων εξωτερικού

Οι φορολογούμενοι φυσικά πρόσωπα, που έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους στο εξωτερικό εφόσον δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, απαλλάσσονται από τα τεκμήρια διαβίωσης και τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 33 ν. 4172/2013).

στ) Τεκμήριο κατοικίας σπουδαστών

Η κατοικία των παιδιών που σπουδάζουν όπως και κάθε κατοικία έχει τεκμήριο διαβίωσης τεκμήριο της κατοικίας αυτής, υπολογίζεται στο πρόσωπο που αναφέρεται ως ενοικιαστής στο μισθωτήριο συμβόλαιο.

ζ) Τεκμήριο ενοικίαση ακίνητου

Όταν η κατοικία έχει νοικιαστεί στα μέσα του χρόνου και έχει χρησιμοποιηθεί για μερικούς μήνες μόνο, τα ποσά της αντικειμενική δαπάνης διαβίωσης, υπολογίζονται ανάλογα με τους μήνες που είναι νοικιασμένη η κατοικία.

Παράδειγμα

Κύρια κατοικία νοικιάστηκε την πρώτη Απριλίου και η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για όλο το χρόνο είναι 4.000 ευρώ. Επειδή είχαμε την κατοικία τους 9 από τους 12 μήνες η δαπάνη θα είναι **4.000X9/12=3000 ευρώ.**

η) Τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες)

Αφορούν τεκμήρια που γεννιούνται από περιστασιακά γεγονότα. Αυτά συνίστανται στην πραγματοποίηση μίας περιστασιακής πράξης κατά την περίοδο για την οποία υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης, όπως είναι το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός αυτοκινήτου, ενός ακινήτου, κ.λπ. Με το Ν.4172/2013 προστίθεται ως τεκμήριο και η αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρίας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς.

θ) Αμφισβήτηση τεκμηρίων

Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που προσδιορίζεται με βάση τα προηγούμενα, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του και των μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων οι οποίοι:

- 1) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις ένοπλες δυνάμεις.
- 2) είναι φυλακισμένοι.
- 3) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική.
- 4) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοηθήματα ανεργίας.
- 5) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι η τελευταίοι έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές.
- 6) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά οχήματα ΙΧ από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και
- 7) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανωτέρας βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά

για την απόδειξη των ισχυρισμών. Ο προϊστάμενος της ΔΟΥ ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογούμενου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία. Παρακάτω παρατίθενται δυο αντιπροσωπευτικά παραδείγματα για τον υπολογισμό των τεκμηρίων.

Παράδειγμα

1. Έστω ιδιοκατοικούμενη κατοικία με επιφάνεια κύριων χώρων 110 m^2 ευρισκόμενη σε τιμή ζώνης 4.000€/m^2 . Έχουμε: Για τα πρώτα 80m^2 : $(80 \times 40,00) = 3.200,00\text{€}$. Για τα επόμενα 30m^2 $(20 \times 65,00) = 1.950,00\text{€}$ Συνολικά $5.150,00\text{€}$. Προσαύξηση λόγω τιμής ζώνης: $5.150,00 \times 1,40 = 7.210,00\text{€}$.

Παράδειγμα

2. Έστω μισθωμένη μονοκατοικία για χρονικό διάστημα από 1.01.2012 – 31.08.2012 με επιφάνεια κύριων χώρων 100m^2 και βοηθητικών 20m^2 , ευρισκόμενη σε τιμή ζώνης $4.100,00\text{€/m}^2$.

Έχουμε: Κύριοι χώροι 80m^2 : $8 \times 40,00 = 3.200,00\text{€}$ 20m^2 : $20 \times 65,00 = 1.300,00\text{€}$
Βοηθητικοί χώροι 20m^2 : $20 \times 40,00 = 800,00\text{€}$ $5.300,00\text{€}$

Προσαύξηση λόγω τιμής ζώνης: $5.300,00 \times 1,40 = 7.420,00\text{€}$.

Προσαύξηση λόγω μονοκατοικίας: $7.420,00 \times 1,20 = 8.904,00\text{€}$

Συνολική αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης = **8.904,00€**.

III. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης

Όλα τα επιβατικά αυτοκίνητα γενικά έχουν αντικειμενική δαπάνη ή τεκμήρια διαβίωσης και για να γίνουν καλύτερα κατανοητά θα αναφερθούμε αναλυτικότερα σε δύο κατηγορίες:

I. Το τεκμήριο αγοράς

II. Το τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας

I. Τεκμήριο αγοράς αυτοκινήτου

Τεκμήριο αγοράς αποτελούν τα χρήματα που πραγματικά καταβάλλονται από τον

φορολογούμενο για την απόκτηση του. Το τεκμήριο αυτό υπολογίζεται μία φορά κατά την αγορά του αυτοκινήτου. Αν το αυτοκίνητο αγοράστηκε με μετρητά και εξοφλήθηκε, τότε το τεκμήριο αγοράς υπολογίζεται ολόκληρο μέσα στην χρήση που αποκτήθηκε.

Αν όμως το αυτοκίνητο δεν εξοφλήθηκε μέσα στη χρήση που αποκτήθηκε αλλά πληρώθηκε μόνον ένα μέρος της αξίας που συμφωνήθηκε και το υπόλοιπο θα πληρωθεί τα επόμενα χρόνια, τότε τεκμήριο για το έτος απόκτησης αποτελεί το μέρος του ποσού που πληρώθηκε και το υπόλοιπο ποσό θα υπολογισθεί ως τεκμήριο, τα επόμενα χρόνια όταν θα καταβληθούν τα υπόλοιπα χρήματα.

II. Τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας αυτοκινήτου

Σε αντίθεση με το τεκμήριο αγοράς που εφαρμόζεται μία μόνο φορά, το τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας (αντικειμενική δαπάνη) υπολογίζεται κάθε χρόνο εφόσον δεν έχουν κατατεθεί οι πινακίδες. Σημειώνεται ότι σχεδόν όλα τα επιβατικά, μικτής χρήσης και JEEP αυτοκίνητα το τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας υπολογίζεται στους κύριους ή κατόχους των. Το τεκμήριο υπολογίζεται ανάλογα με τα κυβικά και την παλαιότητα τους. Παρακάτω ακολουθούν πίνακες υπολογισμού του τεκμηρίου:

1.Κυβισμός

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ή τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης για το οικονομικό έτος 2014, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν.4172/13 υπολογίζεται ανάλογα με τα κυβικά του ως εξής:

α) Αυτοκίνητα μέχρι 1.200 κ.ε. ετήσιο τεκμήριο 4.000 ευρώ

β) Αυτοκίνητα μεγαλύτερα από 1.200 μέχρι 2.000 κ.ε. προστίθενται 600 ευρώ ανά 100 κ.ε.

γ) Αυτοκίνητα μεγαλύτερα από 2.000 μέχρι 3.000 κ.ε. προστίθενται 900 ευρώ ανά 100 κ.ε.

δ) Αυτοκίνητα μεγαλύτερα από 3.000 κ.ε. προστίθενται 1.200 ευρώ ανά 100 κ.ε.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται αναλυτικά η ετήσια μεταβολή της ετήσιας αντικειμενική δαπάνης Ι.Χ. επιβατικών αυτοκινήτων για το 2013 και 2014.

Πίνακας 15: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ι.Χ. για τα έτη 2013 και 2014.

α/α	Κυβικά εκατοστά Ι.Χ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οικ. Έτος 2013	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οικ. Έτος 2014
1	Μέχρι 1.200κ.ε.	4000€	4.000€
2	1.201 - 2.000κ.ε.	+ 600€/100κ.ε.	+ 600€/100κ.ε.
3	2.001- 3.000κ.ε.	+ 900€/100κ.ε.	+ 900€/100κ.ε.
4	3.001 και πάνω	+ 1.200€/100κ.ε.	+ 1.200€/100κ.ε.

Όπως μπορεί να παρατηρηθεί από τον πίνακα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυξάνεται κλιμακωτά όσο αυξάνονται τα κυβικά από τα 1.200 και πάνω, ενώ μέχρι τα 1.200 μένει σταθερή. Επίσης δεν διαπιστώνεται αύξηση στα ποσά της αντικειμενικής δαπάνης από το 2013 στο 2014. Σημειώνεται ότι αν ο κυβισμός του αυτοκινήτου δεν καταλήγει σε πλήρη εκατοντάδα, τότε γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη εκατοντάδα. μέχρι και 50 κ.ε. στρογγυλοποιείται στην αμέσως προηγούμενη και πάνω από 50 κ.ε. στην αμέσως επόμενη.

Παράδειγμα

1. Για αυτοκίνητο με κυβισμό 1.215 κ.ε. θα υπολογιστεί τεκμήριο για 1.200 κ.ε. και θα είναι 4.000 ευρώ ετησίως. Για αυτοκίνητο με κυβισμό 1.250 κ.ε. θα υπολογιστεί τεκμήριο για 1.200 κ.ε. και θα είναι 4.000 ευρώ ετησίως (λόγω στρογγυλοποίησης). Για αυτοκίνητο με κυβισμό 1265κ.ε. θα υπολογιστεί τεκμήριο για 1.300κ.ε. και θα είναι 4.600ευρώ ετησίως.

Παράδειγμα

2. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.800κ.ε. θα είναι
4.000+(600X6)=7.600 ευρώ

2) Παλαιότητα οχήματος

Το τεκμήριο που υπολογίζεται για τα αυτοκίνητα για το οικονομικό έτος 2014, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν.4172/13 ανάλογα με την παλαιότητα τους μειώνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%) αν η παλαιότητα είναι πάνω από 5 μέχρι 10 χρόνια και κατά πενήντα τοις εκατό (50%) για παλαιότητα πάνω από 10 χρόνια.

Για φέτος για τον υπολογισμό της παλαιότητας λόγω του ότι πέρασαν πέντε χρόνια ως πρώτος χρόνος θα ληφθεί υπόψη το έτος 2009 ανεξάρτητα αν το αυτοκίνητο κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στην αρχή ή στο τέλος της χρονιάς.

Μείωση του τεκμηρίου κατά τριάντα τοις εκατό (30%) έχουν τα αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν από το 2005 έως και το 2009.

Μείωση του τεκμηρίου κατά πενήντα τοις εκατό (50%) έχουν τα αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν πριν από το 2005.

Ως έτος πρώτης κυκλοφορίας του αυτοκινήτου για τον υπολογισμό της παλαιότητας τους, λαμβάνεται υπόψη το έτος που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στην Ελλάδα η σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (EE/EOX).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος(EE/EOX)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνει 28 χώρες:

Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Τσέχικη Δημοκρατία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία και Φιλανδία.

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (EOX) περιλαμβάνει τις 28 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και την Νορβηγία.

Παράδειγμα

1. Για αυτοκίνητο παλαιότητας 8 ετών και κυβισμού 1.380 κ.ε. θα υπολογιστεί τεκμήριο για 1.500κ.ε. μείον 30% για παλαιότητα και θα είναι 4.060 ευρώ ετησίως.

(4.000+3X600)-(5.800X 30%)=5.800-1.740=4.060).

Παράδειγμα

2. Για αυτοκίνητο με παλαιότητα 12 ετών και κυβισμό 1.730 κ.ε. θα υπολογιστεί τεκμήριο για 1.700 κ.ε. μείον 50% για την παλαιότητα και θα είναι 3.500 ευρώ ετησίως

$$(4.000+5X600)-(7.000X50\%)=7.000-3.500=3.500$$

3).Μειώσεις δαπανών για αυτοκίνητα ΙΧ.- εξαιρέσεις

Τα ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, εκτός από τις δύο παραμέτρους (κυβισμός - παλαιότητα) που προαναφέραμε, επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες. Συγκεκριμένα, για κατηγορίες αυτοκινήτων που αποτελούν εξαιρέσεις, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για Ι.Χ. δεν εφαρμόζεται και συνεπώς δεν υπάρχει τεκμήριο. Οι κατηγορίες αυτές εξετάζονται αμέσως παρακάτω.

4).Αντίκες-αναπηρικά

Σε περιπτώσεις που τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας (αντίκες), το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει την ανωτέρω αρμοδιότητα και έχει ειδικά αριθμημένες πινακίδες, δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Αν έχουν πιστοποιητικό αλλά έχουν συμβατικές πινακίδες (όχι ειδικές) δεν έχουν απαλλαγή τεκμηρίων διαβίωσης.

Ανάλογης φορολογικής αντιμετώπισης τυγχάνουν και τα ειδικά διασκευασμένα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που εξυπηρετούν κινητικά αναπήρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για την μετακίνηση τους.

Επισημαίνεται ότι ως προς τα αυτοκίνητα με ξένες πινακίδες που κυκλοφορούν στην Ελλάδα περιστασιακά (όπως λ.χ. για τουριστικούς λόγους) δεν υπολογίζεται ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης.

5).Αγροτικά -ειδικά αυτοκίνητα-μοτοσυκλέτες

Για τα αγροτικά αυτοκίνητα που χαρακτηρίζονται στην άδεια τους ως φορτηγά, δεν υπολογίζονται τεκμήρια συντήρησης και κυκλοφορίας. Αντίθετα αν είναι τύπου JEEP, τα τεκμήρια υπολογίζονται όπως και στα υπόλοιπα αυτοκίνητα τύπου JEEP.

Τα αυτοκίνητα που είναι διασκευασμένα ως νεκροφόρες δεν έχουν τεκμήρια δαπάνης διαβίωσης. Δεν έχουν τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας τα δίτροχα και τρίτροχα αυτοκινούμενα οχήματα ανεξάρτητα από τα κυβικά τους εκατοστά. Αντίθετα συνεχίζει να ισχύει το τεκμήριο για την αγορά δίτροχων ή τρίτροχων οχημάτων.

6).Ακινήσια αυτοκινήτου

Για το αυτοκίνητο που κατατέθηκαν οι πινακίδες και τέθηκε σε κατάσταση ακινήσιας ή καταστρέφεται ολοκληρωτικά από οποιαδήποτε αιτία, η τεκμαρτή δαπάνη του αντιστοιχεί σε τόσα δωδέκατα του χρόνου, όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του. Για τους υπόλοιπους μήνες δεν υπάρχει τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας όσο χρονικό διάστημα βρίσκεται σε ακινήσια. Για την απόδειξη της ακινήσιας χρειάζεται να υπάρχει αντίστοιχη βεβαίωση από την εφορία.

7).Αυτοκίνητα που είχαν μείωση και τώρα δεν έχουν

Για το οικονομικό έτος 2014 δεν γίνονται μειώσεις των τεκμηρίων όπως γίνονταν στο παρελθόν στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Για τα αυτοκίνητα που αγοράζονται από τον Ο.Δ.Δ.Υ.
- Για αυτοκίνητα που ανήκουν συγκυριότητα φορολογούμενου για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη και αυτός έχει ηλικία πάνω από εξήντα έτη και αποκτά αποκλειστικά εισόδημα από συντάξεις ή από ιδιοκατοίκηση.
- Για αυτοκίνητα που εισάγονται από την αλλοδαπή με μειωμένους δασμούς, φόρους ή τέλη λόγω μετοικεσίας.

8) Τεκμήρια συγκυριότητα

Αν ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του είναι κύριοι ή κάτοχοι και άλλων επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τα αυτοκίνητα αυτά λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάση επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, του οποίου ο κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε την γονική μέριμνα, του άλλου γονέα.

Αν αποκτηθεί ή μεταβιβασθεί με οποιονδήποτε τρόπο επιβατικό αυτοκίνητο

ιδιωτικής χρήσης κατά την διάρκεια του έτους, η αντικειμενική δαπάνη περιορίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Διάστημα μεγαλύτερο από δεκαπέντε (15) ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Τα ίδια εφαρμόζονται και σε περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής του αυτοκινήτου από οποιασδήποτε αιτία.

Αν μεταβιβαστεί ή αποκτηθεί εικονικά αυτοκίνητο από περισσότερα πρόσωπα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του ισχύει αυτοτελώς στο σύνολο της για καθένα από τους συμβαλλόμενους. Εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή κτήση που πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας κατ' ευθείαν γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη. Όταν η συγκυριότητα είναι πραγματική η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός συγκυρίου.

Παράδειγμα

Αυτοκίνητο 1.580 κ.ε. που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 2011 πουλήθηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 2014, αντί μετρητών 8.000 ευρώ.

Από τον πωλητή το τεκμήριο συντήρησης και κυκλοφορίας του αυτοκινήτου θα συμπληρωθεί πάνω στην δήλωση του 2014 και θα κατατεθεί μέσα στο 2015 και θα είναι ως εξής. Θα λάβουμε υπόψη μας το τεκμήριο για 1.600 κ.ε. που είναι η πλησιέστερη εκατοντάδα στα 1.580 κ.ε. Για ολόκληρο χρόνο το τεκμήριο είναι 6.400 ευρώ (4.000+4X600). Μείωση λόγω παλαιότητας δεν έχουμε. Επειδή Σεπτέμβριο που πουλήθηκε το είχαμε από 15 ημέρες, θα λάβουμε υπόψη μας ολόκληρο το μήνα. Έτσι θα έχουμε τεκμήριο για 9 μήνες το οποίο θα είναι: $6.400 \times 9 / 12 = 4.800$ ευρώ. (πωλητής).

Ο αγοραστή του αυτοκινήτου θα δηλώσει τεκμήριο για τους 3 μήνες που το έχει στην κατοχή του μέσα στο 2014, δηλαδή $6.400 \times 3 / 12 = 1.600$ ευρώ.

9). Ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης.

Στην ετήσια δαπάνη διαβίωσης περιλαμβάνεται και το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, όπως αυτό προκύπτει από τα νόμιμα παραστατικά, δηλαδή τις αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Επισημαίνεται ότι από την εφαρμογή αυτή του τεκμηρίου εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται για εσπερινά λύκεια, καθώς και για ειδικά σχολεία ατόμων με

ειδικές ανάγκες. Σε περιπτώσεις διαζευγμένων γονέων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τα δίδακτρα και όχι απαραίτητα εκείνον ο οποίος έχει την επιμέλεια των τέκνων. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν έχει υποστεί καμιά μεταβολή.

10).Οικιακοί βοηθοί, δάσκαλοι, οδηγοί και λοιπό προσωπικό

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη και η δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, δασκάλους και λοιπό προσωπικό στο κατώτατο όριο αμοιβών, όπως αυτό ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Για παράδειγμα, οι κατώτατες αμοιβές μη οικόσιτου οικιακού προσωπικού ορίζονται για ημερομίσθιο στο ποσό των **33,56** ευρώ και για μισθό στο ποσό των **739,56** ευρώ.

Από τα παραπάνω εξαιρείται το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται όταν ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί μαζί του και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (**67%**) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι άνω των εξήντα πέντε (**65**) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο. (ΠΟΛ. 1080/12-4-2011). Τονίζεται ότι το ποσό που από την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν έχει αλλάξει για το έτος 2012.

11) Τεκμήρια για τους συνταξιούχους

Στους συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους τα τεκμήρια μειώνονται κατά 30%, ο φόρος επιβάλλεται πάνω στα ποσά που προκύπτουν μετά από την μείωση αυτή (άρθρο 44 ν.4111/2013, ΠΟΛ.1245/2013 και 1264/2013).

12) Τεκμήριο σχολής οδηγών

Όταν οι σχολές οδηγών χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό περισσότερα από ένα επιβατικά αυτοκίνητα το τεκμήριο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το τεκμήριο του αυτοκινήτου με το μεγαλύτερο τεκμήριο.

13) Τεκμήριο ενοικιαστών αυτοκινήτων

Οι επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό πολλά επιβατικά αυτοκίνητα το τεκμήριο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το τεκμήριο του αυτοκινήτου με το μεγαλύτερο τεκμήριο.

14) Τεκμήριο νοικιασμένου αυτοκινήτου

Όταν το επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης ή μικτής χρήσης είναι απλώς νοικιασμένο ή νοικιασμένο με την μέθοδο της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), το τεκμήριο υπολογίζεται στον ενοικιαστή για όσο χρόνο διαρκεί η μίσθωση. Μίσθωση πάνω από 15 ημέρες υπολογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Όταν κάποιος νοικιάσει περισσότερο από ένα αυτοκίνητα, μέσα στο χρόνο, θα ληφθούν υπόψη όλα τα αυτοκίνητα για το διάστημα που χρησιμοποιήθηκε το καθένα (ΠΟΛ.1076/2015).

15).Τεκμήριο μεικτής χρήσης η τύπου jeep

Για τα αυτοκίνητα μικτής χρήσης εφαρμόζονται αντίστοιχα τα τεκμήρια συντήρησης και κυκλοφορίας που ισχύουν για τα επιβατικά αυτοκίνητα ανάλογα με τα κυβικά και την παλαιότητα.

16).Τεκμήριο πολυτελούς διαβίωσης αυτοκινήτων

Επιβάλλεται σε όσους έχουν επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από 1.929 κυβικά εκατοστά και πάνω. Υπολογίζεται στην αξία που προκύπτει από τα τεκμήρια των αυτοκινήτων αυτών που έχουν δηλωθεί.

Στα αυτοκίνητα από 1.929 κ.ε. μέχρι 2.500κ.ε. επιβάλλεται φόρος 5% στην αξία του τεκμηρίου Στα αυτοκίνητα πάνω από 2.500 κ.ε. επιβάλλεται φόρος 10% στην αξία του τεκμηρίου. Εξαιρούνται τα αυτοκίνητα με παλαιότητα άνω των δέκα (10) ετών από το έτος πρώτης κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα ή σε χώρα της ΕΕ/ΕΟΧ, καθώς και τα αυτοκίνητα των αναπήρων , ειδικά διαμορφωμένα ή αυτά που απαλλάσσονται από τα τέλη κυκλοφορίας .για το φορολογικό έτος 2014 παλαιότητα άνω των δέκα (10) ετών έχουν τα αυτοκίνητα με έτος πρώτης κυκλοφορίας πριν από την 1-1-2005.

III. ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του άρθρου 31του ν. 4172/2013, στα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κατοχής ή κυριότητας του φορολογούμενου ή της συζύγου ή των προσώπων που τους βαρύνουν, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται ανάλογα με το ολικό μήκος του σκάφους. Το κόστος που προκύπτει από τα παραπάνω δίνεται από το κράτος ανάλογα με τα μέτρα του

σκάφους.

Τα σκάφη αναψυχής για τον προσδιορισμό του ετήσιου τεκμηρίου διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, στα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, και στα ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης.

Παρακάτω θα αναλυθεί η κάθε κατηγορία ξεχωριστά και ο τρόπος υπολογισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, καθώς επίσης και άλλες, περιπτώσεις πλοίων που έχουν μειώσεις στο τεκμήριο τους.

1) Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη.

Στα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου ο προσδιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης προκύπτει ως εξής:

Πίνακας 16: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη μηχανοκίνητων σκαφών ανοικτού τύπου, ταχυπλόων και μη με βάση το μήκος τους για τα έτη 2013 και 2014.

α/α	Ολικό μήκος	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη 2013	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη 2014
1	μέχρι 5 μέτρα	4.000€	4.000€
2	πάνω 5 μέτρα	+2.000 € το μέτρο	+2.000 € το μέτρο

Ο πίνακας που παρατέθηκε με τα ποσά αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κατοχή μηχανοκίνητου σκάφους ανοικτού τύπου τόσο για τον 2013 όσο και για 2014. δεν διαπιστώνεται αύξηση της αντικειμενικής δαπάνης για τα έτη αυτά.

Παράδειγμα:

Για ένα ταχύπλοο σκάφος 3 μέτρων το τεκμήριο για το οικονομικό έτος 2012 θα είναι **4.000€**.

Για ένα ταχύπλοο σκάφος 8 μέτρων θα είναι: **4.000 + (3 × 2.000) =10.000 €**.

Για ένα ταχύπλοο 15 μέτρων θα είναι : **4.000 + (10 × 2.000) =24.000€**.

Για ένα ταχύπλοο σκάφος 3 μέτρων το τεκμήριο για το οικονομικό έτος 2011 ήταν **3.000€**.

Αναλυτικότερα, με βάση τον παρακάτω πίνακα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη των μηχανοκίνητων σκαφών αναψυχής ανοικτού τύπου για το έτος 2014 διαμορφώνεται ως εξής:

Πίνακας 17: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής, ταχυπλόων και μη, αναφορικά με το μήκος.

ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΗΧΗΣ ΤΑΧΥΠΛΟΩΝ ΚΑΙ ΜΗ		
α/α	Ολικό μήκος	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη
1	4	4.000€
2	5	4.000€
3	6	6.000€
4	7	8.000€
5	8	10.000€
6	9	12.000€
7	10	14.000€
	11	16.000€
9	12	18.000€

2) Ιστιοφόρα η μηχανοκίνητα η μεικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης

Όλα τα σκάφη αναψυχής που περιλαμβάνουν έστω και μία καμπίνα ή γενικά κλειστό χώρο ανεξαρτήτως από τον χώρο ή το είδος ή την ποσότητα εξοπλισμού, θεωρούνται σκάφη με χώρο ενδιαίτησης και φορολογούνται διαφορετικά.

Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά σε πίνακα τον προσδιορισμό τις ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης σε σκάφη με χώρο ενδιαίτησης, καθώς και τη σύγκριση της εν λόγω κλίμακας με το προϋπάρχων καθεστώς, από την οποία προκύπτει αύξηση του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από το 2013 στο 2014.

Πίνακας 18: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιστιοφόρων ή μικτών σκαφών με χώρο ενδιαίτησης με βάση τα μέτρα του σκάφους για τα έτη 2013 και 2014

α/α	Ολικό μήκος	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013	Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2014
1	μέχρι 7 μέτρα	12.000 €	12.000 €
2	πάνω από 7 μέτρα έως 10 μέτρα	3.000 € ανά επιπλέον μέτρο	3.000 € ανά επιπλέον μέτρο
3	πάνω από 10 μέτρα έως 12 μέτρα	7.500 € ανά επιπλέον μέτρο	7.500 € ανά επιπλέον μέτρο
4	πάνω από 12 μέτρα έως 15 μέτρα	15.000 € ανά επιπλέον μέτρο	15.000 € ανά επιπλέον μέτρο
5	πάνω από 15 μέτρα έως 18 μέτρα	22.500 € ανά επιπλέον μέτρο	22.500 € ανά επιπλέον μέτρο
6	πάνω από 18 μέτρα έως 22 μέτρα	30.000 € ανά επιπλέον μέτρο	30.000 € ανά επιπλέον μέτρο
7	πάνω από 22 μέτρα	50.000 € ανά επιπλέον μέτρο	50.000 € ανά επιπλέον μέτρο

Διευκρινίζεται ότι ως μήκος του σκάφους θεωρείται το μήκος της ευθείας γραμμής που ενώνει τα πιο απομακρυσμένα σημεία της πλώρης και της πρύμνης. Επίσης, όταν το μήκος αυτό δεν είναι ακέραιος αριθμός, λαμβάνεται υπόψη ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός μέτρων.

Παράδειγμα:

Το τεκμήριο για το έτος 2012 για ένα μηχανοκίνητο σκάφος με χώρο ενδιαίτησης με ολικό μήκος 12 μέτρων υπολογίζεται ως εξής : $12.000 + (3 \times 3.000) + (2 \times 7.500) = 36.000\text{€}$.

3) Μειώσεις δαπανών για σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης

Όσον αφορά τα σκάφη αναψυχής, υπάρχουν μειώσεις της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, όπως ακριβώς ισχύει και για τα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης. Οι μειώσεις αυτές απορρέουν είτε από την παλαιότητα του σκάφους, είτε από την κατασκευή του, όταν πρόκειται για σκάφη συγκεκριμένου τύπου, που έχουν ευνοϊκή φορολόγηση. Στη συνέχεια θα εξηγήσουμε αναλυτικά τον τρόπο μείωσης τεκμηρίων και στις δύο περιπτώσεις.

4) Παλαιότητα σκαφών

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τα σκάφη αναψυχής μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά τους. Συγκεκριμένα, υπολογίζοντας από το έτος που νηολογήθηκε πρώτη φορά, μειώνεται η τεκμαρτή δαπάνη για πέντε έως δέκα έτη κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (**15%**) και με ποσοστό τριάντα τοις εκατό (**30%**), αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Παράδειγμα

Ένα μηχανοκίνητο σκάφος με χώρο ενδιαίτησης και ολικό μήκος 12 μέτρα, θα είχε τεκμήριο **36.000€**. Αν αυτό το σκάφος όμως ήταν τριών ετών θα είχαμε

$$36.000 - (36.000 \times 15\%) = 30.600 \text{ €}.$$

Ενώ για ένα σκάφος ίδιων μέτρων με χώρο ενδιαίτησης, αλλά 14 χρονών θα είχαμε τεκμήριο **36.000 - (36.000 × 30 %) = 25.200€**.

5) Τεκμήριο ιστιοφόρων σκαφών

Μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό(50%) τα τεκμήρια των σκαφών αναψυχής που είναι ιστιοφόρα.

6) Πλοία από ξύλο παραδοσιακού τύπου, κατασκευασμένα στην Ελλάδα

Μείωση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης έχουμε και στην περίπτωση όπου τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης είναι παραδοσιακού τύπου σκάφη. Σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν τα σκάφη αναψυχής που κατασκευάστηκαν ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα, προέρχονται από την ναυτική παράδοση της χώρας μας και είναι κατασκευασμένα εξ ολοκλήρου από ξύλο. Για τα σκάφη αυτά τύπου "τρεχαντήρι",

"βαρκαλάς", "πέραμα", "τσερνίκι", και "λίμπερτυ" προβλέπεται μείωση της τεκμαρτής δαπάνης κατά πενήντα τοις εκατό (50 %).

7) Ακινήσια σκάφους αναψυχή

Εκτός από τις μειώσεις της τεκμαρτής δαπάνης, όπως και στα αυτοκίνητα, έτσι και στα σκάφη αναψυχής, το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση ακινήσιας. Όταν το σκάφος τίθεται σε ακινήσια και δεν χρησιμοποιείται κατά την διάρκεια του έτους υπολογίζεται το τεκμήριο με βάση τα δωδέκατα, δηλαδή τους μήνες του χρόνου που αυτό ήταν στην κατοχή ή την χρήση του φορολογούμενου.

Αναγνωρίζεται η ακινήσια στα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κάτι που δεν ίσχυε σε παλαιότερα φορολογικά έτη (άρθρο 31 ν.4172/2013). Πρέπει να έχει βεβαίωση της λιμενικής αρχής έτσι ώστε να αποδεικνύεται το διάστημα που ήταν σε ακινήσια.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθούν δύο ακόμη περιπτώσεις σκαφών αναψυχής που βαρύνονται με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης. Η πρώτη περίπτωση είναι τα σκάφη αναψυχής με ξένη σημαία (ή χρήση κυριότητας ή κατοχής από μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού) τα οποία είτε είναι ελλιμενισμένα είτε εκτελούν συνήθειες πλόες στην αλλοδαπή. Η άλλη περίπτωση είναι η χρήση σκάφους.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης βαρύνει τα πρόσωπα τα οποία, αν και δεν έχουν στην κυριότητα τους, έχουν στη κατοχή τους για ατομικές ανάγκες ή τις οικογενειακές τους ανάγκες τέτοιου είδους μεταφορικά μέσα. Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος χρήστης δεν είναι ο επιβάτης που ενδεχομένως φιλοξενείται για μικρά διαστήματα στο σκάφος, αλλά αυτός που το έχει στην διάθεσή του.

8) Μόνιμο πλήρωμα

Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο είτε για όλο το έτος είτε για κάποιους μήνες του χρόνου, στην παραπάνω δαπάνη που υπολογίζεται για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος.

Πρέπει να υπάρχει κατάσταση με τα μέλη του πληρώματος και τις αμοιβές τους, οι αμοιβές αυτές δεν πολλαπλασιάζονται με τον συντελεστή δύο (2) όπως γίνονταν

παλιότερα.

Παράδειγμα

Σκάφος μηχανοκίνητο 12,60 μέτρων με χώρους ενδιαίτησης που νηολογήθηκε το 2012 δαπανήθηκαν μέσα στο 2014 για αμοιβές πληρώματος 15.000 ευρώ. Το τεκμήριο συντήρησης γιατί το σκάφος θα είναι 51.000 ευρώ πλέον 15.000 ευρώ = 66.000 ευρώ.

Υπολογισμός τεκμηρίου σκάφους

Μήκος 12.60 μέτρα τεκμήριο (βάση πίνακα)	51.000€
Πλέον αμοιβές πληρώματος	+ <u>15.000</u>
Συνολικό τεκμήριο	66.000

ΙV.ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ, ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ, ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ

Τα αεροσκάφη, ανεμόπτερα και ελικόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαραίνουν, αποτελούν τεκμήρια και ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης πραγματοποιείται ως εξής:

1) Ανεμόπτερα

Για τα ανεμόπτερα προκύπτει από το κράτος η ετήσια αντικειμενική δαπάνη στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (**8.000€**) ευρώ.

2) Αεροσκάφη με κινητήρα κοινό και ελικόπτερα

Για τα αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα υπολογίζεται όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 19: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αεροσκαφών με κινητήρα κοινό και ελικόπτερα με βάση ισχύ του κινητήρα.

α/α	Ίπποι ισχυος κινητηρα	Ετησια αντικειμενικη δαπανη
1	0-150	65.000€
2	150 και πάνω	500ευρω για κάθε ίππο

3) Αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (jet)

Για τα αεριοπροωθούμενα αεροσκάφη το κράτος ορίζει την ετήσια αντικειμενική δαπάνη στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.

4) Υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.)

Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην υπ' αριθμ.Δ2/26314/8802/27.7.2010 κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (Β' 1360) ορίζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

Τονίζεται μια ιδιαιτερότητα των αεροσκαφών σε σχέση με τα υπόλοιπα τεκμήρια. Στα αεροσκάφη, ανεμόπτερα και ελικόπτερα δεν αναγνωρίζεται η ακινησία για την μη εφαρμογή της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης. Είναι μεν δυνατόν να θεωρηθούν ακινητοποιημένα και να μην ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό της τεκμαρτής δαπάνης, αλλά η διαπίστωση αυτή ανάγεται στην κρίση του αρμόδιου προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ.

5) Φόρος πολυτελούς διαβίωσης

Επιβάλλεται σε όσους έχουν αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα. υπολογίζεται στην αξία που προκύπτει από τα αντίστοιχα τεκμήρια που έχουν δηλωθεί. για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, ο φόρος επιμερίζεται στους συνιδιοκτήτες. στους συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους, τα τεκμήρια και ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης μειώνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%). Ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης όταν υπάρχει θα περιλαμβάνεται στην «πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου» ή όπως τα έλεγαν παλιότερα «Εκκαθάριση»

που θα εκδοθεί από το Υπουργείο κατά την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης (άρθρο44 ν. 4111/2013. ΠΟΛ1146/2014).

V. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (ΠΙΣΙΝΑ)

Ο προσδιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για τις εσωτερικές - εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης γίνεται κλιμακωτά και είναι ανάλογος με τα τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειάς της.

Η κλίμακα αυτή φαίνεται στον πίνακα που παρατίθεται αμέσως μετά όπως επίσης και οι αυξήσεις που επήλθαν από τις αλλαγές του άρθρου για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα ποσά που ισχύουν για την εξωτερική πισίνα διπλασιάζονται στις εσωτερικές πισίνες.

Πίνακας 20: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης με βάση τα τετραγωνικά μέτρα για τα έτη 2013 και 2014

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΛΥΜΒΙΣΗΣ (ΠΙΣΙΝΑ)			
α/α	Τετραγωνικά	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2014
1	0-60	160€/τ.μ.	160€/τ.μ.
2	60 και άνω	320€/τ.μ.	320€/τ.μ.

Παράδειγμα:

Μια πισίνα εξωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2012 $(60 \times 160) + (5 \times 320) = 9.600 + 1600 = 11.200\text{€}$.

Μια πισίνα εξωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2011 $(60 \times 100) + (5 \times 200) = 6.000 + 1.000 = 7.000\text{€}$.

Πίνακας 21: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης με βάση τα τετραγωνικά μέτρα για τα έτη 2013 και 2014

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΛΥΜΒΙΣΗΣ (ΠΙΣΙΝΑ)			
α/α	Τετραγωνικ ά	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. έτους 2013	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. έτους 2014
1	0-60	320€/τ.μ.	320€/τ.μ.
2	60 και άνω	640€/τ.μ.	640€/τ.μ.

Παράδειγμα:

Μια πισίνα εσωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2012 $(60 \times 320) + (5 \times 640) = 19.200 + 3.200 = 22.400\text{€}$.

Παράδειγμα:

Μια πισίνα εσωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2011 $(60 \times 200) + (5 \times 400) = 12.000 + 2.000 = 14.000\text{€}$.

1.Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ορίζεται στο ποσό των 3.000 € για κάθε άγαμο φορολογούμενο και στο ποσό των 5.000 € για συζύγους που υποβάλλουν από κοινού δήλωση. Η δαπάνη αυτή αντιπροσωπεύει το ελάχιστο ποσό που χρειάζεται κάθε φορολογούμενος ή οικογένεια για να επιβιώσει ένα ημερολογιακό έτος, όπως αυτό το ποσό προσδιορίστηκε από το νόμο.

2. Αμφισβήτηση τεκμηρίων

Παραπάνω αναφέρθηκαν οι περιπτώσεις από όπου προκύπτει η τεκμαρτή δαπάνη, που όπως είπαμε χρησιμοποιείται ως τρόπος εύρεσης του πραγματικού εισοδήματος του φορολογούμενου, και ο εκάστοτε τρόπος υπολογισμού της. Παρόλα αυτά, υπάρχουν περιπτώσεις όπου το συνολικό ετήσιο ποσό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του, για τον ίδιο ή για τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, για συγκεκριμένους λόγους και εφόσον αυτοί αποδεικνύονται από πραγματικά γεγονότα ή στοιχεία. Τέτοια περιπτώσεις οι οποίες αναφέρονται κυρίως

στον πρόσωπο του υπόχρεου παρατίθενται παρακάτω.

- i. όταν υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις.
- ii. όταν είναι φυλακισμένοι.
- iii. όταν νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική.
- iv. όταν είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας.
- v. όταν συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και οι δαπάνες διαβίωσης είναι μειωμένες λόγω συμβολής των συγγενών αποδεδειγμένα και εφόσον αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές.
- vi. όταν είναι ανήλικοι ορφανοί, που έχουν στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. από κληρονομία του πατέρα ή της μητέρας.
- vii. στην περίπτωση που προσκομίσουν στοιχεία που να αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν υπάρχει ένας ή περισσότεροι από τους λόγους που προαναφέραμε, ο φορολογούμενος πρέπει να προσκομίσει μαζί με την δήλωση του και τα απαραίτητα δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει η ορθότητα των ισχυρισμών του. Στην συνέχεια είναι στην διακριτική ευχέρεια του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ο οποίος, αφού ελέγξει την ακρίβεια των δικαιολογητικών στοιχείων και αποφανθεί ότι όσα υποστήριξε ο υπόχρεος είναι αληθή, θα προβεί στην αντίστοιχη μείωση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία.

Για την πρώτη και την τρίτη περίπτωση, διαφορά που προκύπτει μεταξύ της αντικειμενικής και πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου. Όταν πρόκειται για τις αντικειμενικές δαπάνες των τέκνων, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται στον γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

3. Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Παραπάνω αναφερθήκαμε στην αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τη κυριότητα ή κατοχή ακινήτων, αυτοκινήτων, σκαφών και άλλων τεκμηρίων όσο

αφορά το κόστος συντήρησης και χρήσης αυτών. Στην τεκμαρτή δαπάνη όμως λογίζονται και τα ποσά που καταβάλλονται ως δαπάνη για συγκεκριμένες οικονομικές συναλλαγές (αγορές ή μισθώσεις με μεγάλο κόστος, για δάνεια σε τρίτους κ.ά.) που ο φορολογούμενος ή η σύζυγος ή τα πρόσωπα που τον βαρύνουν δαπανούν μεγάλα χρηματικά ποσά. Ο σκοπός και σε αυτήν την περίπτωση είναι να διαπιστωθεί αν αυτό το ποσό που δαπανήθηκε από τον υπόχρεο δικαιολογείται από τις πηγές εισοδήματος που δηλώνει ή αν υπάρχει φοροδιαφυγή. Στην συνέχεια θα αναλύσουμε τις περιπτώσεις αυτών των συναλλαγών που λογίζονται ως τεκμαρτή δαπάνη.

4.Αγορά η χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων η τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας

Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Σε περίπτωση που η αξία κάθε πράγματος ξεχωριστά είναι μικρότερη του ποσού αυτού, αλλά τα πράγματα αυτά αποτελούν κατά τα συναλλακτικά ήθη ένα ενιαίο σύνολο, τότε για τον προσδιορισμό της αξίας λαμβάνουμε υπόψη τη αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

5.Αγορά η χρονομεριστική η χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών η κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης

Στην περίπτωση αυτή, ως κόστος αγοράς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982. Όταν το κόστος που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται αυτό που καθορίζεται στα συμβόλαια.

Ειδικά για περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται:

1. Το κόστος, που καθορίζεται στα πωλητήρια συμβόλαια.
2. Η διαφορά μεταξύ του ποσού που καταβλήθηκε και της πραγματικής αξίας του ακινήτου, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.

6.Χορηγήσει δανείων προς οποιονδήποτε

Η χορήγηση δανείου προς οποιονδήποτε λογίζεται ως τεκμαρτή δαπάνη. Συνεπώς το ποσό που χορηγήθηκε ως δάνειο περιλαμβάνεται στην ετήσια αντικειμενική δαπάνη και δηλώνονται στην δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από τον δανειοδότη.

7.Δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών

Τα ποσά που ξεπερνούν τα τριακόσια (300) ευρώ και δαπανώνται για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες περιλαμβάνονται στην ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Σημειωτέον ότι εξαιρούνται τα ποσά που δαπανήθηκαν για δωρεές προς το δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς επίσης και τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία, τα προνομιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από το κράτος.

Κατά τον ίδιο τρόπο εξαιρούνται οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

8 Απόσβεση δανείων η πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής

Στο ποσό αυτής της δαπάνης περιλαμβάνεται και το ποσό των τόκων μέσα στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας.

9. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών

Όπως αναφέραμε παραπάνω υπάρχουν περιπτώσεις που η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζεται. Οι περιπτώσεις αυτές είναι οι εξής :

- i. Όταν πρόκειται για αντικειμενική δαπάνη, η οποία προκύπτει από επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τέλη κυκλοφορίας.

- ii. Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δε διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α'), του α.ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α') και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α'), την ετήσια αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάση του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.
- iii. Όταν πρόκειται για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων, που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν.2859/2000, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη Δ.Ο.Υ. στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο για αυτό το χρονικό διάστημα δεν κυκλοφορούσε παράνομα. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πούλησαν στον οικείο έτος.
- iv. Προκειμένου για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μόνιμων κατοίκων εξωτερικού.
- v. Όταν πρόκειται για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.
- vi. Προκειμένου για αγορά αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά κατασκευασμένων Ι.Χ. για άτομα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).
- vii. Όταν πρόκειται για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφαρμόζεται μειωμένη κατά

τριάντα τοις εκατό (30%).

viii. Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

10.Αντιμετώπιση τεκμηρίων - πόθεν έσχες.

Παραπάνω αναλύθηκε η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η εφαρμογή της, με την μορφή κατοχής είτε αγοράς περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν τεκμήριο. Στο κεφάλαιο αυτό αναλύεται η περίπτωση της κάλυψης της αγοράς ή κατοχής περιουσιακών στοιχείων, και οι προϋποθέσεις που καθιστούν εφικτή την αντιμετώπιση και δικαιολόγησή της. Έτσι έχουμε δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογούμενος πρέπει να αντιμετωπίσει την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από την περιουσιακή του κατάσταση.

Όταν ο υπόχρεος φορολογείται με βάση τα περιουσιακά του στοιχεία και η ετήσια δαπάνη του θεωρείται φορολογητέο εισόδημα, έχει την δυνατότητα να μειώσει το ποσό για το οποίο θα φορολογηθεί. Η μείωση αυτή είναι δυνατή όταν ο φορολογούμενος παρουσιάσει τις πηγές, πέρα από το εισόδημα του, από τις οποίες βρέθηκαν τα χρήματα για την συντήρηση της περιουσίας του. Έτσι μειώνεται το φορολογητέο του εισόδημα και τελικώς ο φόρος του.

Όταν πραγματοποιείται μια αγορά, ο φορολογούμενος δαπανά κάποια χρήματα για αυτήν, τα οποία πρέπει να δικαιολογήσει στο κράτος σε περίπτωση που αυτά δεν προκύπτουν από τα εισοδήματά του. Η διαδικασία της διερεύνησης της πηγής του χρηματικού ποσού που δαπανάται για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων καλείται χάριν συντομίας «πόθεν έσχες». Έτσι, με την διαδικασία της δικαιολόγησης του πόθεν έσχες το κράτος επιδιώκει να αποκαλυφθούν κρυμμένα εισοδήματα ή εισοδήματα του φορολογούμενου που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες.

Ο νόμος ορίζει συγκεκριμένες προϋποθέσεις, υπό τις οποίες είναι δυνατόν να δικαιολογήσει ο φορολογούμενος την κατοχή περιουσιακών στοιχείων ή την αγορά που πραγματοποιήθηκε. Η κάλυψη των τεκμηρίων αποτελεί σημαντικό κομμάτι της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, καθώς σε περίπτωση μη δικαιολόγησης αυτών, ο υπόχρεος θα φορολογηθεί, εκτός από το φορολογητέο του εισόδημα, και για το ποσό που δεν δικαιολογεί από την αγορά τεκμηρίου. Και στις δύο περιπτώσεις ο

φορολογούμενος έχει το δικαίωμα είτε να μειώσει την αντικειμενική του δαπάνη είτε να δικαιολογήσει την αγορά του, με τους ίδιους τρόπους. Παρακάτω θα αναλυθούν οι περιπτώσεις αυτές κάθε μια αναλυτικά και με παραδείγματα. Όπως προκύπτει από το άρθρο 19 έχουμε τις εξής περιπτώσεις κάλυψης τεκμηρίων:

11.Εισόδημα

Όταν ο φορολογούμενος έχει το απαραίτητο ύψος εισοδήματος για την αγορά που έχει πραγματοποιηθεί, δικαιολογεί την τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από την αγορά αυτή ή από την κατοχή του. Σε αυτήν την περίπτωση απλά ο υπόχρεος χρησιμοποίησε το εισόδημά του, το οποίο προκύπτει από νόμιμες πηγές και είναι κανονικά δηλωμένο. Τονίζεται ότι το εισόδημα για το οποίο γίνεται λόγος, είναι αυτό που προκύπτει από το έτος κατά το οποίο γίνεται η αγορά.

Παράδειγμα:

Πραγματοποιείται αγορά αυτοκινήτου με αξία **20.000** ευρώ, ο φορολογούμενος έχει ετήσιο εισόδημα 50.000 ευρώ. Λόγω εισοδήματος δικαιολογεί την αγορά, καθώς τα χρήματα προήλθαν από τα νόμιμα δηλωμένα εισοδήματά του.

12.Πώληση περιουσιακού στοιχείου

Είναι δυνατόν να δικαιολογηθεί η αγορά ή η κατοχή περιουσιακού στοιχείου όταν έχει προηγηθεί πώληση άλλου. Έτσι τα έσοδα που προέκυψαν από την πώληση έχουν χρησιμοποιηθεί για την αγορά κάποιου άλλου, ή για την κάλυψη της συντήρησης αυτών που είναι ήδη στην κατοχή του, εφόσον η πώληση έχει πραγματοποιηθεί μέσα στο ίδιο έτος με την αγορά.

Παράδειγμα:

Πραγματοποιείται πώληση ακινήτου τον Φεβρουάριο του 2012 έσοδο καθαρής αξίας **70.000** ευρώ, ο φορολογούμενος εμφανίζει φορολογητέο εισόδημα **40.000** για το έτος 2012, τον Απρίλιο του 2012 αγοράζει ακίνητο αξίας **100.000** ευρώ. Αν προστεθεί το έσοδο από την πώληση και το φορολογητέο εισόδημα του **70.000+40.000 = 110.000** ευρώ παρατηρείται ότι καλύπτει την αγορά του ακινήτου.

13.Δάνειο

Σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος για την αγορά του περιουσιακού στοιχείου δανείζεται νόμιμα από πιστωτικό ίδρυμα για το τρέχον έτος και έτσι καλύπτει την αγορά που πραγματοποιήθηκε με την χρήση δανείου. Με τον ίδιο τρόπο είναι δυνατή και η κάλυψη της δαπάνης για τα περιουσιακά στοιχεία που ήδη έχει.

Παράδειγμα:

Ο φορολογούμενος έχει φορολογητέο εισόδημα 100.000 ,παίρνει δάνειο 30.000 ευρώ από την τράπεζα. Έχει πραγματοποιήσει αγορά σκάφους 130.000 ευρώ. Προσθέτοντας το φορολογητέο εισόδημα και το δάνειο **100.000 + 30.000 = 130.000** διαπιστώνεται ότι το χρηματικό ποσό των **30.000** ευρώ που υπολείπεται για να δικαιολογηθεί η αγορά του σκάφους καλύπτεται από το δάνειο.

14.Συνάλλαγμα

Ο φορολογούμενος που είτε είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού είτε έχει διαμείνει στην αλλοδαπή για τουλάχιστον **3** έτη, έχει δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τα συνάλλαγμα του για την κάλυψη αγοράς περιουσίας. Συγκεκριμένα, για τους κατοίκους εξωτερικού που έρχονται να κατοικήσουν μόνιμα στην Ελλάδα, το συνάλλαγμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμαρτής δαπάνης αγοράς, εφόσον έχει δηλωθεί νόμιμα και έχει μεταφερθεί σε ελληνική τράπεζα μέσα σε δύο χρόνια από την στιγμή που θα μετοικήσει στην Ελλάδα.

Παράδειγμα

Κάτοικος εξωτερικού που πραγματοποιεί αγορά ακινήτου στη Ελλάδα αξίας **100.000** ευρώ, χρησιμοποιώντας συνάλλαγμα του ίδιου ποσού καλύπτει την αγορά με το συνάλλαγμα του.

15.Δωρεές-γονικές παροχές

Υπάρχει η δυνατότητα δικαιολόγησης αγοράς περιουσιακού στοιχείου και της ήδη υπάρχουσας περιουσίας, όταν τα χρήματα για την αγορά αυτή δίδονται στον

φορολογούμενο με μορφή είτε δωρεάς είτε γονικής παροχής μέσα στο έτος κατά το οποίο πραγματοποιείται η αγορά, εφόσον είναι δηλωμένα στην Δ.Ο.Υ.

Παράδειγμα:

Ο φορολογούμενος για το έτος 2013 δέχεται γονική παροχή ύψους 100.000 ευρώ και ο ίδιος εμφανίζει φορολογητέο εισόδημα 50.000 ευρώ. Πραγματοποιεί το ίδιο έτος αγορά ακινήτου αξίας 130.000 ευρώ. Αν προστεθεί η δωρεά και το φορολογητέο εισόδημα $100.000+50.000=150.000$ ευρώ, προκύπτει ότι καλύπτεται η αγορά του ακινήτου.

16.Λαχεία

Στις περιπτώσεις όπου ο υπόχρεος μέσα στο έτος αποκτά κέρδη από λαχεία, λόττο και άλλα νόμιμα τυχερά παιχνίδια, τα κέρδη αυτά μπορούν να δικαιολογήσουν την τεκμαρτή δαπάνη που δημιουργεί η αγορά ή η κατοχή περιουσιακών στοιχείων.

Παράδειγμα:

Ο φορολογούμενος κερδίζει στο λαχείο το ποσό των **250.000** ευρώ το έτος 2012. Πραγματοποιεί αγορά σκάφους αξίας **180.000** ευρώ. Τα κέρδη του από το λαχείο δικαιολογούν την αγορά του σκάφους.

17.Ποσα αφορολόγητα η φορολογημένα με ειδικό τρόπο

Η αγορά ή κατοχή περιουσιακού στοιχείου είναι δυνατών να δικαιολογηθεί επίσης και από διάφορα ποσά τα οποία είτε είναι αφορολόγητα ή φορολογούνται απευθείας στην πηγή τους, και αποτελούν στην ουσία εισόδημα για τον φορολογούμενο για το συγκεκριμένο έτος της αγοράς τεκμηρίου. Τέτοια ποσά είναι για παράδειγμα τα κέρδη από μετοχές που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος, τόκοι τραπεζών, το απαλλασσόμενο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις κ.α.

Παράδειγμα:

Ο φορολογούμενος δηλώνει φορολογητέο εισόδημα 30.000 για το έτος 2012 και εμφανίζει κέρδη από μετοχές αξίας 15.000. Το ίδιο έτος πραγματοποιεί αγορά αυτοκινήτου αξίας 40.000 ευρώ. Εφόσον το φορολογητέο του εισόδημα δεν

επαρκεί για να καλύψει την αγορά, το υπόλοιπο ποσό προέρχεται από τα κέρδη του υπόχρεου από μετοχές **30.000 + 15.000 = 45.000**.

18.Ανάλωση κεφαλαίου

Η περίπτωση της ανάλωσης κεφαλαίου είναι ίσως η πιο σύνθετη καθώς, σε αντίθεση με τα παραπάνω, χρησιμοποιούνται κεφάλαια από προηγούμενα έτη και όχι μόνο από το τρέχον έτος που γίνεται η αγορά τεκμηρίου. Αναφορικά με το βάθος χρόνου για τα έτη, από τα οποία υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν κεφάλαια, δεν υπάρχει περιορισμός.

Αναλυτικότερα αθροίζονται οι μισθοί, τα έσοδα από ενοίκια, ποσά από δάνεια, από δωρεές, από ελεύθερο συνάλλαγμα κ.λπ. που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο, καθώς και οποιοδήποτε άλλο ποσό που αποδεδειγμένα εισέπραξε όπως κέρδη από λαχεία, τόκους καταθέσεων ή ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, η υπεραξίες από εξαγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, τα χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα, τα δάνεια, ποσά από δωρεές ή γονικές παροχές που είναι δηλωμένα στη Δ.Ο.Υ., τα ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, τα μερίσματα από μετοχές, το απαλλασσόμενο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις, εισοδήματα από το εξωτερικό που δηλώθηκαν στην Ελλάδα για τους κατοίκους της Ελλάδας, η αποζημίωση αγροτικών ζημιών λόγω καταστροφής καλλιέργειας (εξαιρούνται οι επιδοτήσεις για πραγματοποίηση επενδύσεων από αναπτυξιακούς νόμους) κ.ά. (Εγκ. Υπ. Οικ. πολ.1135, πολ. 1207/9.10.91).

Ακολουθως, από το άθροισμα αφαιρούνται τα ποσά τα οποία διατέθηκαν για αγορά αυτοκινήτων, ακινήτων, αποσβέσεις δανείων, δωρεές κ.τ.λ. Καθώς και τα ποσά που αντιστοιχούν στις αντικειμενικές δαπάνες αυτοκινήτων, ακινήτων κ.ά. Το ποσό που υπολείπεται θεωρείται ως κεφάλαιο που μπορεί να μεταφερθεί για ανάλωση στα επόμενα έτη.

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω ισχύουν και για όσους έχουν αναπηρία **67%** και πάνω. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τρεις χιλιάδες (**3.000**) ευρώ για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και πέντε χιλιάδες (**5.000**) ευρώ για συζύγους, τότε το ποσό που εκπίπτει αντί αυτών προσδιορίζεται με βάση την οικονομική, οικογενειακή και κοινωνική κατάσταση του φορολογούμενου και με βάση τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης τους, και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από **3.000** και **5.000**

ευρώ αντίστοιχα (άρθρο 19 παρ. 2ζ Ν. 2238/94). Διευκρινίζεται ότι το ποσό των 3.000 και 5.000 αντίστοιχα δεν λαμβάνεται υπόψη και για τις χρονιές εκείνες που φορολογούμενος δεν ήταν υποχρεωμένος να υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Σε αυτό το σημείο διευκρινίζεται ότι κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των παραπάνω εσόδων τα μειώνει και το ποσό που απομένει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει την συνολική ετήσια δαπάνη. Στην περίπτωση όμως που το κόστος απόκτησης των παραπάνω είχε θεωρηθεί τεκμήριο για τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου, τότε το κόστος αυτό της απόκτησης δεν μειώνει τα πιο πάνω έσοδα.

Παράδειγμα:

Πραγματοποιείται αγορά ακινήτου αξίας **180.000€**, ο φορολογούμενος εμφανίζει εισοδήματα **100.000€**, έχει ανάλωση κεφαλαίων από προηγούμενα έτη ύψους **80.000€**. Ανάλωση κεφαλαίων από προηγούμενα έτη: **50.000€** από πώληση ακινήτου την προηγούμενη χρονιά, **10.000€** από κέρδη μετοχών πριν από 2 έτη, **20.000€** κέρδος από λαχείο την προηγούμενη χρονιά. Ο υπόχρεος δεν έχει αγορά περιουσιακού στοιχείου για τα 3 προηγούμενα έτη.

Επομένως αν προσθέσουμε την πώληση, τα κέρδη από μετοχές και τα κέρδη από λαχείο προκύπτει η ανάλωση κεφαλαίων από προηγούμενα έτη.

50.000 + 10.000 + 20.000 = 80.000€ ανάλωση από προηγούμενα έτη

19. Περίπτωση μη κάλυψης τεκμηρίου

Παραπάνω αναλύθηκαν οι τρόποι κάλυψης της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κατοχή ή αγορά περιουσιακών στοιχείων. Υπάρχει όμως η περίπτωση ο φορολογούμενος να μην είναι σε θέση να δικαιολογήσει την δαπάνη της περιουσιακής του κατάστασης. Στην περίπτωση όπου ο υπόχρεος δεν δικαιολογεί την τεκμαρτή δαπάνη από την κατοχή περιουσιακών στοιχείων, φορολογείται για το σύνολο αυτής, καθώς αποτελεί το φορολογητέο του εισόδημα. Όταν ο υπόχρεος δεν εμφανίζει την πηγή των χρημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά, το κράτος θεωρεί ότι έχει αποκρύψει εισοδήματα και το ποσό που

υπολείπεται προστίθεται στο φορολογητέο του εισόδημα.

Παράδειγμα:

Πραγματοποιείται αγορά περιουσιακού στοιχείου αξίας **50.000€**, ο υπόχρεος έχει εισοδήματα, για τα οποία φορολογείται ύψους **20.000€**. Δεν μπορεί να καλύψει τα **30.000€** που υπολείπονται από την αγορά, **50.000 - 20.000 = 30.000€** η διαφορά από την αγορά.

Τα **30.000€** προστίθενται στο φορολογητέο του εισόδημα **20.000€** και τελικά θα φορολογηθεί για **50.000€**.

20. Γενικό παράδειγμα

Ο φορολογούμενος άγαμος για το έτος 2014 εμφανίζει εισοδήματα από ενοίκια 5.000€, εισοδήματα από ελευθέριο επάγγελμα 30.000€, έχει στο όνομα του ένα σπίτι κύρια κατοικία 100 τ.μ., αυτοκίνητο 1.800 κυβικών. Πραγματοποιεί αγορά ακινήτου αξίας 80.000€, εμφανίζει κέρδη από μετοχές 20.000€, ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών (από εισοδήματα) 30.000€ και δέχεται γονική παροχή 40.000€. Έχει δαπάνες νοσοκομειακής περίθαλψης αξίας 300€.

Εισοδήματα $30.000 + 5.000 = 35.000€$.

Τεκμήρια κατοικία $(80 \times 40) + (20 \times 65) = 3.200 + 1.300 = 4.200$

αυτοκίνητο $7.600 - (7.600 \times 30\%) = 5.320$

ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης **3.000**

Σύνολο τεκμηρίων 1.820.

Αξία αγοράς 80.000

Γενικό σύνολο τεκμηρίων 112.820

Ο υπόχρεος θα φορολογηθεί βάση των τεκμηρίων του.

Πρόσθεση ποσών που δικαιολογούν τα τεκμήρια $20.000 + 30.000 + 40.000 = 90.000$

Από το σύνολο των τεκμηρίων αφαιρούμε τα ποσά που τα δικαιολογούν:

$$112.820 - 90.00 = 22.820$$

Το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου είναι 22.820€ και ο φόρος που του αναλογεί είναι 5.000€ αφορολόγητα για τα επόμενα 7.000 x 10% = 700 για τα επόμενα 4.000 x 18% = 720 και για τα επόμενα 6.820 x 25% = 1705. Προθέτουμε τα ποσά 700 + 720 + 1705 = **3.125€** ο φόρος που οφείλει να καταβάλει στο κράτος. Από τον φόρο που προέκυψε αφαιρείται το 10% της δαπάνης νοσοκομειακής περίθαλψης 300 x 10% = 30€, 3.125 - 30 = **3.095** ο φόρος που τελικά θα καταβάλλει στο κράτος.

21. Συμπεράσματα

Οι αλλαγές που επιχειρεί ο νομοθέτης στην φορολογία του εισοδήματος, με γνώμονα την κάλυψη των εκάστοτε οικονομικών αναγκών, είναι συχνές και επηρεάζουν άμεσα τους φορολογούμενους. Με την τροποποίηση του άρθρου 9 του ΚΦΕ, από το οποίο ορίζεται η διαδικασία υπολογισμού και καταβολής του φόρου εισοδήματος για το έτος 2014, επήλθε μια σειρά αλλαγών για το αφορολόγητο ποσό που δικαιούται ο φορολογούμενος και τις δαπάνες που μειώνουν τον φόρο. Οι αλλαγές αυτές είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού των δαπανών που εκπίπτουν από τον φόρο αλλά και του αφορολόγητου ποσού από τα 8.000€ στα 5.000€, διαφοροποιώντας έτσι και τα κλιμάκια του φορολογητέου εισοδήματος.

Από την μελέτη της σύγκρισης που πραγματοποιήθηκε πριν και μετά τις αλλαγές του άρθρου, παρατηρήθηκε αύξηση του φόρου που τελικά θα καταβάλει ο φορολογούμενος στο κράτος για το οικονομικό έτος 2014 σε σχέση με τον φόρο που είχε υποχρέωση να καταβάλει το προηγούμενο έτος. Η αύξηση αυτή προκύπτει από την μείωση αφενός του αφορολόγητου ποσού και αφετέρου του ποσοστού των δαπανών που εκπίπτουν από το φόρο σε σχέση με το 2013.

Επιπλέον, κατά το οικονομικό έτος 2014 δεν παρουσιάστηκαν αλλαγές και στην ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης. περιουσιακών στοιχείων το 2013 σε σύγκριση με την αντίστοιχη του 2014.

Επομένως, και στην περίπτωση φορολόγησης με βάση την περιουσιακή κατάσταση του φορολογούμενου, ο φόρος που προκύπτει είναι μεγαλύτερος, καθώς αυξήθηκαν τα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης που είναι δυνατόν να

χρησιμοποιηθούν ως φορολογητέο εισόδημα. Ένα ακόμη σημαντικό θέμα που σχετίζεται με την τεκμαρτή δαπάνη είναι η αντιμετώπισή της.

Μελετώντας την ετήσια αντικειμενική δαπάνη και την εφαρμογή της για την φορολόγηση του υπόχρεου, ερευνήθηκε η διαδικασία αντιμετώπισης της τεκμαρτής δαπάνης που προκύπτει από την κατοχή ή την αγορά περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την μείωσή της. Λόγω μάλιστα της αύξησης του ποσού της τεκμαρτής δαπάνης, θεωρήθηκε ακόμη πιο σημαντική η αντιμετώπισή της για την μείωση του φόρου, εφόσον αυτή δύναται να χρησιμοποιηθεί ως φορολογητέο εισόδημα.

Συνοψίζοντας, από την εξέταση της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων για το οικονομικό έτος 2014 και συγκεκριμένα του άρθρου 9 και της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, διαπιστώνεται πως με τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν, ο φόρος που οφείλει να καταβάλει ο φορολογούμενος στο κράτος αυξήθηκε σε σχέση με το 2013. Ο φορολογούμενος επιβαρύνεται ανεξάρτητα με το αν θα φορολογηθεί με βάση το εισόδημά του ή με βάση την περιουσιακή του κατάσταση, καθώς υπάρχουν μειώσεις και στο αφορολόγητο και στις δαπάνες που εκπίπτουν από τον φόρο αλλά και αύξηση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Μέντης Γρηγόριος «Φορολογική νομοθεσία και πρακτική III. Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων» Εκδόσεις Έλλην.
- 2.Δ. Καραγιάννης, Αικ. Καραγιάννη, Δ. Ι. Καραγιάννης, Φορολογικά-Φοροτεχνικά.
- 3 Εφημερίδα της κυβερνήσεως Ν. 4110/2013 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος.
- 4.Εφημερίδα της κυβερνήσεως Ν. 4172/2013 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος.
- 5.Εφημερίδα της κυβερνήσεως Ν. 2238/1994/2013 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος.
- 6.Εφημερίδα της κυβερνήσεως Ν. 3986/2011 άρθρο 29 Ειδική εισφορά αλληλεγγύης.
7. Χρήστος Δ. Μελάς Δηλώστε έξυπνα Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://www.TAX HEAVEN.gr>

<http://www.TAXIS NET.gr>

<http://www.FORIN NET.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

α) Στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος χρησιμοποιούνται γενικές φορολογικές ορολογίες με συγκεκριμένη έννοια όπως προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, εκτός αν ο Κ.Φ.Ε. ορίζει διαφορετικά, ως ακολούθως:

1 • ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Κ.Φ.Ε.)

Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος ρυθμίζει τη φορολογία του εισοδήματος των φυσικών προσώπων, των νομικών προσώπων και των κάθε είδους νομικών οντοτήτων. Επίσης, ρυθμίζει τον τρόπο φορολόγησης για τις κατηγορίες εισοδημάτων και τον τρόπο απόδοσης των φόρων με την υποβολή της δήλωσης, την προκαταβολή του φόρου και την παρακράτησή του.

2 • ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

Φορολογούμενος καλείται κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.

3 • ΠΡΟΣΩΠΟ

Πρόσωπο καλείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα.

4 • ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Νομικό πρόσωπο είναι κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα.

5 • ΝΟΜΙΚΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Νομική οντότητα είναι κάθε μόνιμο εταρικό ή μη οργάνωσης ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι νομικό ή φυσικό πρόσωπο όπως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια εταιρεία.

6 • ΥΠΟΧΡΕΟΣ ΣΕ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ

Υπόχρεος σε παρακράτηση είναι κάθε πρόσωπο που υποχρεούται σε παρακράτηση φόρου στην πηγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.

7 • ΣΥΓΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Συγγενικό πρόσωπο είναι ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή.

8 • ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το φορολογητέο εισόδημα είναι το εναπομείναν εισόδημα κατόπιν της αφαίρεσης των εκπιπτόμενων δαπανών από το ακαθάριστο εισόδημα. Το ακαθάριστο εισόδημα προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαια και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

9 • ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το συνολικό εισόδημα προσδιορίζεται ως το συνολικό ποσό του φορολογητέου εισοδήματος κατά την έννοια του άρθρου 7 που αποκτά ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων που αναγνωρίζονται στο άρθρο 7 του ν.4172/13.

10 • ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων:

α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

γ) εισόδημα από κεφάλαιο και

δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

11 • ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Καθιερώνεται το τεκμαρτό εισόδημα με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών του σύμφωνα με το άρθρο 31 έως και 34 του Νόμου 4172/2013. Ο θεσμός του τεκμαρτού εισοδήματος (πόθεν έσχες) αποσκοπεί να συλλάβει φορολογητέα ύλη κατά την εξωτερίκευση της αγοραστικής

δύναμης, αφού οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του φορολογικού συστήματος αδυνατούν να την εντοπίσουν κατά την απόκτηση της.

12 • ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ¹

Ορισμένες δαπάνες που έχει πραγματοποιήσει ο φορολογούμενος εκπίπτουν από το συνολικό εισόδημα του προκειμένου να εξευρεθεί το φορολογητέο, εκείνο δηλαδή που θα υπαχθεί σε φόρο.

13 • ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ²

Ο αντικειμενικός τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος επιχειρεί να ορίσει κάποια ελάχιστα όρια καθαρού εισοδήματος των εμπορικών επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών, καθιερώνοντας ορισμένα κριτήρια.

14 • ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων, είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στο εισόδημα που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα.

15 • Κ.Φ.Α.Σ.

Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών

16 • ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ³

Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων στη χώρα μας είναι προοδευτικός, αφού η κλίμακα με βάση την οποία γίνεται η επιβολή φόρου, είναι προοδευτική.

17 • ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ⁴

Καθιερώνεται ο θεσμός της προκαταβολής φόρου, δηλαδή της προείσπραξης εκ μέρους του κράτους από τον φορολογούμενο, μέρους του φόρου που αντιστοιχεί στο εισόδημα του επόμενου έτους.

2,3,4 ΓΡΗΓΟΡΗ ΣΠ. ΜΕΝΤΗ «Φορολογική νομοθεσία και πρακτική ΙΙΙ. Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων».

18 • ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

Σε ορισμένες πηγές προβλέπεται η παρακράτηση φόρου, δηλαδή η αφαίρεση από το εισόδημα ενός ποσοστού ως φόρου, κατά την καταβολή του στο δικαιούχο, από εκείνον που το καταβάλει και η υποχρέωση του να το αποδώσει, μέσα σε οριζόμενη προθεσμία στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Τόσο η παρακράτηση του φόρου όσο και η προκαταβολή του φόρου εξυπηρετούν κατά βάση ταμειακή σκοπιμότητα.

β). ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Το έντυπο που χρησιμοποιείται για την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι το Ε1 και απεικονίζει συγκεντρωτικά όλη την φορολογική κατάσταση του υπόχρεου. Στο έντυπο αυτό ενοποιούνται τα στοιχεία των εισοδημάτων και των δύο συζύγων. Αναγράφονται τα στοιχεία του φορολογούμενου και της συζύγου όπως τα ονόματα και τα επίθετα, ο αριθμός Α.Φ.Μ., ο αριθμός ταυτότητας κ.α., καθώς επίσης και κάποιες απαλλαγές από τον φόρο. Στην συνέχεια συγκεντρώνονται τα εισοδήματα του φορολογούμενου και της συζύγου από κάθε πηγή εισοδήματος ξεχωριστά.

Επίσης στο έντυπο καταγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία του φορολογούμενου και της συζύγου, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτά, καθώς και τα ποσά που θεωρούνται δαπάνη για αγορά περιουσιακού στοιχείου.

Στην συνέχεια καταγράφονται διάφορες δαπάνες που μειώνουν τον φόρο καθώς και το ποσό των αποδείξεων που χρειάζεται ο φορολογούμενος για την κατοχύρωση του αφορολογήτου. Στο έντυπο αναφέρονται και τα πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο για παράδειγμα τα παιδιά του όταν θεωρούνται προστατευόμενα μέλη, με τα ονόματά τους, την ημερομηνία γέννησης και η βαθμίδα, σε εκπαιδευτήριο της οποίας φοιτούν. Επομένως το Ε1 είναι το έντυπο όπου τελικά μεταφέρονται όλα τα επιμέρους στοιχεία της φορολογίας του υπόχρεου και της συζύγου.

Στο έντυπο Ε2 καταγράφονται αναλυτικά όλα τα ενοίκια που εισέπραξε ο φορολογούμενος μέσα στο έτος που υποχρεούται να υποβάλει δήλωση και είναι ένα από τα έντυπα που χρησιμοποιούνται για καταγραφεί επιμέρους φορολογικών δεδομένων πριν αυτά μεταφερθούν στο Ε1.

